66

Türk İş'in grevleri başlatma kararı almasının sebebi tabanından gelen baskıdır

Kıbrıs olayları başladığında, Türk-İş, «milli menfaatler» açısından bütün grevleri ertelediğini ve durdurduğunu açıklamıştı. Geçtiğimiz hafta içinde Türk-İş yöneticileri, bazı işverenlerin bu kararı istismar ettiğini ve bu kararı kendi çıkarları doğrultusunda kullanmaya çalıştıklarını söyleyerek, kararı kaldırdıklarını açıkladılar. İlk bakışta. Türk-İş yöneticilerinin, geç de olsa işçi sınıfının çıkarlarını savundukları, işçi sınıfıyla sermayenin çıkarlarının, ne kadar «milli» sözü altına gizlenirse gizlensin hiçbir zaman aynı olmayacağını kavradıkları sanılabilir.

Oysa, yılların «sendikacı»sı Türk-İş yöneticilerinin, işverenleri daha yeni tanıdıklarını, bazı gerçekleri yeni kavradıklarını sanmak saflık olur. İşçilerin zararına olacağını bile bile grevleri erteleme kararı alan Türk-İş'i, şimdi bu kararı almaya zorlayan, tabandan gelen baskı, işçilerin tabandan gelen muhalefeti ve istekleridir. Başdöndürücü hızla artan pahalılık yüzünden elindeki paranın her geçen gün eksildiğini, satın alma gücünün düştüğünü gören işçiler, grev haklarını kullanmak, patronları ücretlerini artırmaya zorlamak, sarı sendika tahakkümünden kurtulmak ve haklarını gerçekten koruyabilecek sendikalara sahip çıkmak istemektedirler. Kıbrıs «zaferi» iyidir, hoştur ama karın doyurmamıştır. Aksine iki aydan bu yana fiyatlar daha hızlı artmaya başlamıştır. Giderek büyüyen işçi sınıfı baskısı Türk-İş yöneticilerini grevleri erteleme kararlarını değiştirmeye mecbur etmiştir.

Türk-İş yöneticilerinin bu açıklaması, aynı zamanda, haftalardır propagandası yapılan «milli beraberlik», «milli çıkar birliği» edebiyatının gerçek yüzünü göstermiş, «milli çıkarlar» edebiyatının altında aslında gizlenmek istenen şeyin asıl sermayenin çıkarları olduğunu kanıtlamıştır. Grevlerin ertelenmesinden, işçi hareketlerinin durması veya durdurulmasından tek kazançlı çıkanlar patronlar olmuştur.

Aynı açıklamada, yeni grevlerin başlayacağı ve bunların DSİ, Sümerbank, Yıldız Porselen ve benzeri gibi kamu İktisadi kuruluşlarında olacağı söylenmiştir. Yeni bir hükümet bunalımı döneminde, öncelikle devlet sektörü işyerlerinde grev kararı alan ve özel teşebbüse şimdilik dokunmama niyetinde olan Türk-İş'in, işçilerin talepleri ve tabandan gelen baskılarla aldığı grevleri kaldırma kararının ne derece işçiden yana ve samimi, ne derece şimdi iyice ocaklarına düşmekte olan CHP'ye karşı bir tehdit unsuru olduğunu önümüzdeki günler gösterecektir.

SEYDİŞEHİR'DE SEÇİMİ DEVRİMCİLER KAZANDI

15 Eylül 1974 tarihinde Özgür Alüminyum Sanayii İşçileri Sendikası Olağanüstü Genel Kurulu yapılmış başkanlığa yeniden devrimci gurubun adayı Vural Yıldırımoğlu yüzde 60 oyla seçilmiştir. Diğer dört liste oyların geri kalan kısmını paylaşmışlardır.

Genel Kurulu dağıtmak, bilinçli fedakâr Sosyalistlere baskı yapmak amacıyla kongreye Ankara'dan 150 faşist M.H.P. li komando getirilmiştir. İşçilerin çetin, kararlı mücadelelerinin sonucu faşistler kaçmak zorunda kalmışlardır.

Faşist komandoların taşkınlıklarına karşı Seydişehir İşçileri «Kahrolsun patron uşakları», «Kahrolsun Faşistler», «Kahrolsun Amerikan Emperyalizmi ve onun yerli ortakları» «Devrimciler Göreve», «Sosyalist Parti» Sloganları ile Seydişehirde faşistlere unutamıyacakları bir ders vermişlerdir.

Faşist baskı ve saldırılar sonuç vermemiş, kongreyi devrimci grup kazanmıştır.

kitle haftalık gazete

Eskişehir'de Dev-Tarım İş üyelerine baskı yapılıyor

Eskişehir Kitle Bürosu:

Eskişehir'de geçtiğimiz Ağustos ayı içinde kurulan *«Devrimci Toprak - su, Tarım ve Orman İşçileri «Sendikası»* (Dev - Tarım - İş) Toprak-Su 5. Bölge müdürlüğü sınırları içinde çalışan işçileri örgütlemeğe başlamıştır. Dev - Tarım - İş'in işçiler arasında hızla yayılmasından başta T.İ.S. (Tarım işçileri Sendikası) olmak üzere, işveren Toprak-Su Müdürü Muzaffer Acarbay telaşa kapılmışlar, İşçilere çeşitli tehtid ve baskılar yöneltmişlerdir. T.İ.S.in tavrı anlaşılabilir, Sendikal hesapları, Devrimci —İlerici bir sendikaya karşı olması, patron yanlısı olması tabiidir. Anlaşılmaz olan Toprak - Su Müdürü Muzaffer Acarbay'ın bir Devlet memuru olduğunu unutup bir sarı sendikacı gibi davranması, Dev — Tarım İş'e üye olan işçilere tehdit ve baskı yapmasıdır. Devletin resmi memuru olan bir müdür, sendika üyesi olan işçilerin istifasını isteyemez, bu konuda baskıda bulunamaz. Böyle bir hak, Anayasada'da, iş kanunda da yoktur. Nitekim, kendileriyle görüştüğümüz Dev - Tarım - İş üyesi İşçiler: «En tabi hakkımız olan sendika seçme özgürlüğümüzü sonuna kadar kullanacağız. Sarı sendikanın ve patron müdürün baskı tehditlerine boyun eğmiyeceğiz. Ergeç kendi ekonomik örgütümüz Dev - Tarım İş'in çatısı altında birleşeceğiz. Haklı mücadelemizde ergeç başarıya ulaşacağız» demişler ve sarı sendikacılıkla, özel sektörcü patron adamlığı anlayışına karşı direneceklerini bildirmişlerdir.

Bugüne kadar devlet işyerlerinde, bağımsız sendikalaşmaya karşı baskılar ve bu türden işyerlerinde ekonomik - sendikal mücadelenin zayıflığı artık çeşitli işyerlerinde aşılmaya başlamış ve işçiler sarı sendika ağını «devlet kalelerinde» parçalıyacaklarını göstermeye başlamışlardır, mücadelemizin bir parçası da buralarda yuvalanan ve kim iktidardaysa onun borazanını çalan sarı sendikaları ele geçirmek, ele geçiremediğimiz yerde işçiden yana ilerici sendikalar oluşturmak ve Türkiye çapında en bilinçli ve en fedekâr işçilerin sarı sendikalara karşı verdikleri mücadeleyi güçlendirmektir.

Referandum için mücadeleyi hızlandıralım

İşçi Sınıfımızın demokratik mücadelesinin acil hedeflerinden biri sendika seçme özgürlüğünün tanınması konusu oldu. Son onbeş yılın bütün işçi direnişlerinin temelinde, burjuvazinin, sendika seçme özgürlüğünün çiğnenmesi, işçilerin ilerici - devrimci bir sendikanın çatısı altında birleşme isteğinin engellenmesi özlemi yatar. Gene son on beş yıl içinde, işçi sınıfımızın verdiği şehitlerin hemen hepsi sendika seçme özgürlüğü uğruna giriştikleri yiğitçe mücadelede şehid oldular. İşçi sınıfımızın en büyük direnişi 15 - 16 Haziran'ın, İskenderun Demir Çelik İşçilerinin direnişinin temelinde hep bu sorun yatıyor.

Sömürücü sınıfların hunharca engelleme gayretlerine rağmen işçi sınıfımız en temel demokratik hedeflerinden biri olan sendika seçme özgürlüğü için mücadeleden geri kalmamış ve asla yılmamıştır.

Üstelik işçi sınıfı en kestirme ve demokratik çözümü de önermiştir: REFERANDUM. Yani işçinin üye olduğu sendikayı kendi özgür iradesiyle ve özgürce kullandığı oylarıyla tesbit etmesi.

Burjuva hükümetleri bu istekleri önceleri baskıyla cecaplamış, daha sonraları aşağılık bizans entrikaları ile oyalama yoluna gitmiştir.

Ne var ki işçi sınıfımızın ekonomik ve politik örgütlenmesinin hızlandığı, işçilerin «kendiliğinden sınıf» olmaktan çıkıp «kendisi için sınıf» olmaya yöneldikleri günümüzde oyalamalar da para etmemiştir ve 14 Ekim sonrasında değişen siyasi iktidar işçi sınıfına «referandum» hakkın taahhüt etmiştir. İşçi sınıfımız 14 Ekim'de oylarını «akgünler» hayallerine kapıldığı, «halk sektörü» ile kalkınabileceğimize inandığı için değil, referandum gibi en vazgeçilmez demokratik hakların tanınması şartıyla CHP yönünde kullanmıştır. CHP iktidarı, «demokrasinin sınırlarının genişlemesi» için kullanılan oyların, soyut bir demokrasi özlemine değil, referandum gibi, 17. maddenin kaldırılması gibi, siyasi örgütlenme özgürlüğünün eksiksiz tanınması gibi, 141 ve 142 maddelerin ceza kanunundan çıkarılması gibi somut hedeflerine yöneldiğini bilmek zorundadır. Ve hükümet programında, hatta çok daha önceleri, seçim propogandası zamanında yaptığı vaadlerle CHP bunu bildiğini kanıtlamıştır da.

Ancak koalisyon kurulmuş, yedi ay süre ile işbaşında kalmış ve bu gün dağılmıştır. Bu uzun süre içinde bir çok kanun çıkmıştır. Ama seçim bildirgelerinde, hükümet programlarında, koalisyon protokollerinde başköşeye oturtulan referandum'dan hiç mi hiç söz edilmemiştir.

CHP böylece işçi sınıfına verdiği sözü tutmamış, objektif olarak onu aldatmıştır. Bu yargımız sert de görünse gerçektir. Yargımızın haklılığını son ayların olayları tartışılmaz bir kesinlikle kanıtlamaktadır. İŞDEMİR olayları, sendika seçme özgürlüğünden patlamıştır, basına yansıyan, yansımayan bir çok olayın nedeni budur. Dahası, Ülker Fabrikası işçileri ABD'den ithal edilmiş Panzer'lerle karşılanmış, zulüm ve baskı altında kalmışlarsa bunun sorumlusu burjuvazi kadar, işçi sınıfına verdiği sözü yerine getirmeyenlerdir.

Türkiye sosyalist İşçi Partisi REFERANDUM Hakkı için mücadel etmeyi işçi sınıfımızın en acil en ertelenmez görevlerinden biri olarak görmektedir. Önümüzdeki hafta TSİP, «Sendika Seçme Özgürlüğü ve Referandum Hakkı İçin Mücadele Kampanyasına» başlayacaktır. Bu konuda tüm demokratik kuruluşlar, sendikalar, ilerici - devrimci ve yurtsever güçler hazırlıklı olmalı ve bu acil mücadeleye mümkün olan en büyük katkıyı sağlayabilmek için yarışmalıdırlar.

Referandum için, Sendika seçme özgürlüğü için mücadele, gündemin birinci maddesidir artık. Ve ertelenmeyecektir.

Sağlık işçilerine sendikal baskı yapılıyor

Türk - İş'e bağlı sarı Sağlık-İş sendikasından istifa ederek Devrimci Sağlık İşçileri Sendikasına üye olan İstanbul Verem Savaş Derneği Erenköy Sanatoryumu işçilerine, işveren, polis ve sarı sendikanın müştereken tezgâhladıkları baskılar yoğunlaşmıştır.

Devrimci sendikaya giren işçilerin öncülerinden Hüseyin Başkaya, Mevlüt Başkaya, Rıza Koca ve Hasan Hüseyin Yılmaz'ın evleri polisler tarafından aranmış ve 15 Eylül 1974 günü polis tarafından gözaltına alınmışlardır.

İçerenköy karakolunda 24 saat alıkonan işçiler daha sonra Kadıköy 2. Sulh Ceza Hakimliğince serbest bırakılmışlardır.

Sarı sendika ile işbirliği yaparak işçileri yıldırma kampanyasına girişen hastahane baştabibi, Hasan Hüseyin Yılmaz'ı hiç bir neden göstermeden işine son vermiştir.

Erenköy Sanatoryumunda çoğunluğu sağlıyan Devrimci Sağlık İşçileri Sendikası yöneticileri olayı; işçilerin özgürce sendika seçme haklarına indirilen darbelerden küçük bir örnek olarak nitelemişlerdir.

Öte yandan 250 yataklı İstanbul Özel Vatan Hastahanesi A.Ş. ile toplu sözleşme görüşmelerine başlayan Sendikanın üyelerine işverence yoğun baskılar başlamıştır.

İşveren, 20 işçiye yatakhanelerini boşaltmış ve direnen işçilerden Hasan Göktaş'ın işine son vermiştir.

Kredi ve Yurtlar Kurumu işçileri Turizm İş için mücadele ediyor

6 Eylül tarihli bir gazetede Oleyis sendikası başkanlığının bir ilanı çıktı. İlanda Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar kurumuna bağlı 12 işyeriyle toplu iş sözleşmesi yapılacağı haber veriliyordu. Oysa bu işyerlerinin işçileri altı ay önce OLEYİS sendikasından Beyoğlu ikinci Noterliği kanalıyla istifa etmiş ve DİSK'e bağlı Turizm - İş sendikasına geçmişlerdi. Toplu sözleşme için hem OLEYİS sendikası hem de Turizm iş Sendikası bölge çalışma müdürlüğüne müracaat ettiler. Ancak bu sırada, işçilerin bildirdiklerine göre OLEYİS sendikası işçilerin üyelik belgeleri üzerindeki tarihi değiştirerek toplu sözleşme yetkisini aldı.

Mücadelelerinde kararlı olan Turizm İş'e bağlı işçilerin, OLEYİS sendikası Genel Başkanlığına gönderdikleri yazıda şöyle diyorlardı:

«Biz aşağıda isim ve imzaları bulunan işçileri, sendikanızdan Beyoğlu 2. Noteri kanalıyla istifa ederek, DİSK'e bağlı Turizm - İş sendikasına üye olduk. Bu güne dek sendikanıza geri dönmedik.

6 Eylül 1974 tarihli Son Saat gazetesinde bizim adımıza toplu sözleşme çağrısı yaptığınızı üzülerek öğrendik. Çünkü sizin sendikanızın üyesi değildik. Belki sahte belgelerle bölge çalışma müdürlüğüne baş vurarak, bizim adımıza toplu sözleşme yapmak için yetki de alabilirsiniz. İşçi sınıfının politik ve ekonomik duruma ağırlığını koyacağı günler yaklaşmaktadır. Kimki işçi sınıfına ihanet etmişse, hesabını da vermiştir. Sahte belge düzenleyicilerinede hesap sorulacaktır.

Bir sendikanın, bir işyerinde toplu sözleşme yapabilmesi için ne gibi şartların arandığını yasalar açık ve seçik olarak belirlemiştir. En azından çalışanların yarıdan bir fazlasının üye olması şarttır.

Durum bu iken bizler adına toplu iş sözleşmesi yapmaya baş vuran Sendikanız (Oleyis) sarılığını bir kez daha somut eylemi ile kanıtlamıştır. İşyerlerimizde yetki almak için işi kapkaççılığa getiren, tam anlamıyla korsanca davranan sendikanızın girişimini nefretle kınarız»

ULUSAL KAYNAKLAR KONGRESİ TOPLANDI

Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları tarafından, İstanbul Koordinasyon Kurulu aracılığı ile düzenlenen ULUSAL KAYNAKLAR KONGRESİ 19-20 Eylül tarihlerinde İstanbul'da yapıldı. Ulusal kaynaklar konusunu ve bu alandaki emperyalist ve tekelci girişimleri bilimsel bir şekilde inceleyerek emperyalist sömürüyü teşhir etmeyi amaçlayan kongrede, yurtsever bilim adamlarıyla teknik elemanlar verdikleri tebliğlerle halkımızın bağımsızlık mücadelesini desteklediklerini de ortaya koydular.

Öte yandan Türkiye Mühendis ve Mimar Odaları Başkanı Teoman Öztürk, kongreyi açış konuşmasında: «19. Yüzyıl sonlarında, sınai ürünlerini satıp ucuz ham madde temin ederek pazarlar arıyan batılıların ülkemizde başlattıkları sömürü günümüze dek süregelmiştir. Günümüze dek yoğunlaşarak gelişen sömürüye paralel olarak, sanayi ve tarımda geriliğimizin sürdüğü, yeraltı ve yerüstü kaynaklarımızın yabancı çıkarların hizmetine sunulduğu açıkça görülmektedir.» dedi.

Diğer yandan kongreye sunulan tebliğlerle tartışmaların kapsadığı konuların niteliği bakımından, Ulusal Kaynaklar Kongresi, Türkiye teknik elemanlarının demokrasi cephesinin vazgeçilmez unsurları olduğunu da, açıkça belgeledi.

İş kazaları her geçen gün artıyor

Ülkemizde yaratılan millî gelirin, tüm zenginliklerin en büyük bölümünün gerçek yaratıcısı ve sahibi olan işçilerin can güvenliklerinin hiçe sayılması devam ediyor. İşçinin sırtından elde ettikleri artı değerle sermayelerini büyüten, günlerini gün eden patronlar, zenginliklerinin kaynağı olan işçilerin sağlıklarının, can güvenliklerinin sağlanması için üzerlerine düşen yükümlülükleri bile yerine getirmekten kaçınıyorlar. Buna bağlı olarak Türkiye iş kazası oranının en yüksek olduğu ülkelerden biri durumunda. İş kazalarının oranı da yıldan yıla hızla artıyor.

Açıklanan bazı rakamlara göre, 1973 yılında Türkiye'de meydana gelen iş kazalarının sayısı 176 bin 993... yani dakika başına 13 kaza...

İş kazalarında sakat kalan ve ölen işçilerin sayısına baktığımızda da, her saat başı 1 işçinin sakat kaldığını, her iki saatte bir de 1 işçinin öldüğünü görmekteyiz. Sosyal Sigortalar Kurumunun açıkladığı resmî rakamlara göre, son beş yılda, Türkiye'de iş kazalarında ölen işçilerin sayısı 4 bin 129'dur. Bu rakamlara sigortasız çalıştırılan işçilerle, sigortaya bildirilmeyen kazalar dahil değildir. En fazla iş kazasına rastlanan inşaat ve maden çıkarma işkollarında sigortasız çalıştırılan işçi sayısının oransal üstünlüğü düşünülürse, iş kazaları açısından Türkiye'de durumun ne kadar vahim olduğu ortaya çıkar.

İşverenlerin, gerçekten yetersiz olan konuyla ilgili kanun hükümlerini bile uygulamamalarının yanında, toplu sözleşmelerin işyeri sağlığı ve iş kazalarının önlenmesi ile ilgili hükümleri de hemen hasıraltı edilmektedir.

İşçilerin can güvenliklerinin sağlanması, iş kazalarına karşı etkili tedbirlerin alınması ancak kararlı bir mücadele sonucunda olabilir. İşyerlerimizde, iş kazalarına karşı terbir alınması ve can güvenliği için mücadele edelim.

Sille taş ocaklarında ölüm kol geziyor

Konya Kitle Bürosu

Uzun yıllardan beri Konya Sille Taş Ocakları'nda, vahşice bir patron sömürüsü hüküm sürmektedir. Taş ocaklarında çalışan işçilerin hiç bir sosyal hakkı yoktur. Sigortası yoktur, Sendikası yoktur. Günde en azından 12-13 saat çalıştırılırlar. Yılda en az 5 iş kazası olur. İşçiler taş ocağının çöküntüsünün altında kalır, ölür, sakat kalırlar. Her defasında gerçek suçlu işverendir.

Sille Taş Ocaklarında son iş kazası 8 Eylül 1974 günü meydana gelmiştir. Patron Ahmet Yiğit'in işçiyi sigortasız 12—13 saat çalıştırdığı ve günlüklerini vermediği yetmiyormuş gibi bir de üretimi artırmak için, taş ocağını kasıtlı olarak tehlikeli bir bölgede açtırmış ve bu sırada dinamit kullanmıştır. Taş ocaklarında işçi çalıştırma, ocak açma kuralları çiğnenmektedir. Taş ocağını tepeden tabana doğru açılması gerekirken böyle yapılmamış, taş bloğuna dikilemesine bir oyuk açılmış, içinde dinamit yerleştirilip, oyuk dinamitle genişletilmiştir. Daha sonra patron, işçileri, «yevmiyeleri vermiyeceğiz» diyerek tehdit etmiş ve bu oyuğa sokmuştur. Dinamit patlaması sonucu ocakta çalışan işçiler 15 metre yükseklikteki kayaların altında kalmışlar, işçilerden VAHİT Büyükbayram derhal ölmüş, iki işçi ise tesadüfen canını kurtarabilmiştir. Adli tahkikat sonucu verilen raporda suçun tümüyle işverene ait olduğu belgelenmiştir.

İki işçiden Kitle'ye mektup var

Kitle Gazetesi yazı işleri müdürlüğüne,

Dostlar yıllarca diğer arkadaşlarımız gibi sömürülmüş bir işçiyim! Ben doğduğum gün bilirim ki çok kişi bayram etti, anam babamla birlikte. Çok kişi benim sırtımdan kazanacağı paraları düşündü. Bir köyde doğdum, doğar doğmaz tütün tarlasının içinde buldum kendimi. Üç dört yaşlarında oyuncağım toprak oldu, yoğruldum, toprakla. Ve 11 yaşımda çıraklığa başladım bir otomobil tamirhanesinde ve yaşım yirmibeş oldu. Yıllarca, binlerce emekçi arkadaş gibi gücümü kuvvetimi emeğimi verdim kan içicilere.

Onlar ki çok çalıştığın gün, yüzüne gülen, onlar ki bir gün iş «geç kaldığı», normal ücretimin iki katını alamadığı gün suratından düşen bin parça olan, emekçinin baş belaları, kan içmeden yaşamayan vampirler...

Sizden ricam: bir dost gazete olarak sizin kanalınızla Halil Tunç denen işçi tüccarına seslenmek...

Sayın Halil Tunç, işçi artık ne istediğini bilen kişidir. Ve senin şimdi savunduğun o silah sanayiinin, kimin için, kimin çıkarı için kurulduğunu işçi biliyor. Şunu bilesiniz ki işçi sınıfı, gayrı kimin dost kimin düşman olduğunu biliyor. Ve işçiden kesmeyi düşündüğünüz o beşer liraların nereye gideceğini de biliyor artık.

Çünkü o sizin yıllarca milliyetçilik, ırkçılık, vatan, millet diye uyuttuğunuz işçi artık bilinçleniyor. Aldığı ikiyüz lira haftalığın elli lirasını boğazından kesip kendini eğitmek için kitap alıyor.

Zamanında resimli roman okuyan işçi, bugün «sosyalist felsefeyi», «diyalektik materyalizmi» okuyor. Dün meyhanelerde içli aşk şarkıları, bunalım yaratan şarkıları dinleyenler, bugün devrimci ozanları dinliyor. Ve şunu bilesiniz ki, bugün işçi sınıfı kendi partisinin, TSİP'nin kuruluşunun mutluluğu içinde. Ve ezilmişliğinin sona ereceğinin bilinci içindedir. İşçinin sırtından geçinen «esir tüccarları» bunu böyle bilsinler.

MOTOR USTASI
KAYA ÇETİN

Sayın Ecevit,

Ben hem çalışarak ekmeğini kazanan, hem de okuyan 19 yaşında bir Anadolu genciyim.. üstelik ÇUKUROVALI'yım.

14 Ekim öncesinde sizin ve öbür politikacıların nutuklarını dinledim. En heyecanlı konuşan, halkın dertlerini en iyi dile getiren siz diniz... «Ne yoksulluk, ne baskı, ne ezilen ne ezen insanca, hakca bir düzen diyordunuz... sizi yürekten alkışladık ve memlekete demokrasi geliyor diye destekledik... çünkü yıllardır kodaman parababalarının elinden çok çekmiştik, bıkmıştık...

Fakat 180 işçi önderini «istediği sendikayı seçti» diye işten atan işverenler ve bu yiğit işçileri günlerce 1. Şubede işkence altında inletenler ellerini oğuşturuyorlar: çünkü sendika seçiminde: Referandum rafta kaldı sizi destekleyen, oy veren kardeşlerimizin de eli böğründe kaldı...

Sizler, duyduğuma göre, bir görüşmenizde TSİP konusunda: «Her sınıfın partisi olmalıdır. Farklı ekonomik çıkarlar siyasi arenada temsil edilmelidir. Bu demokrasinin gereğidir» demişsiniz... Çok iyi bir şey bu ama TSİP'in afişini yapıştıran bacı işçi arkadaşlarımın ve benim gırtlağımı 1. şubede, karakolda öldüresiye sıkıp çirkin laflar söylemekle yetinemiyen polisler dayak zoruyla ağzımı açtırıp ağzıma balgam tükürdüler.

Siz seçim nutuklarında kodaman parababalarına karşı çıkıyordunuz... Şimdi Rahmi Koç, Selman Yaşar, S. Beyazıt, F. Berker... v.s. güruhu ile resimler çektiriyorsunuz... onlarla can-ciğer kuzu sarması oldunuz? Halka yaptığınız vaatleri ne çabuk unuttunuz?

Son olarak acı da olsa bir sözüm var sayın Ecevit, Adana TSİP İl Başkanı Mehmet Yücel'in ADANA siyasi polisine dediği gibi: «Halkımızın BAĞIMSIZLIK, DEMOKRASİ, SOSYALİZM mücadelesi durdurulamaz» Buna bütün kalbimle inanıyorum. İnanıyorum.

Hoşça kalın

Mustafa Kemâl
ÇUKUROVA

24 Eylül 1974
Yıl: 1, Sayı: 27
200 Kuruş
Her hafta Salı günü yayınlanır.

kitle haftalık gazete

TARİH VAKFI MÜKERRERİ BAĞIŞÇI İZİNLİDİR SATILABİLİR
BU YAYIN/BELGE TARİH VAKFI'na ORHAN SİLİER TARAFINDAN BAĞIŞLANMIŞTIR

Sahibi: *Mehmet Yücel* / Sorumlu Müdür: *Orhan Doğançay* / Yönetim yeri: Cağaloğlu, Molla Fenari sok. 23/3, İstanbul / Eskişehir: Köprübaşı - Tekiz sok. 2/8 / İzmir: 855. Sk. 55/401 / Konya: İdman Yurdu Sitesi Kat: 3 No: 90 / Abone şartları. Yıllık 50. Altı Aylık 30 lira Dış ülkeler için iki katı / Dağıtım: Hür Dağıtım. Dizgi Baskı Murat Mat. / Baskı tarihi: 23.9.1974

Burjuva partileri emekçi halkımızın dertlerini çözemez

Emekçi halkımız günden güne yoğunlaşan ekonomik sıkıntılar içindeyken, ve halkımızın demokratik mücadelesi üzerine emperyalizm ve yerli ortakları panzer tanklarıyla yürürken; gecekondularda yaşayan yoksul emekçiler, kadınlar, çocuklar coplanırken 141 ve 142. maddelerden 44 yıla varan mahkumiyetler onaylanırken burjuva partileri oy kavgasını sürdürüyorlardı...

Kıbrıs olaylarıyla birlikte hem egemen sınıfların desteğini kazanan, hem de emekçi kitlelerin şoven duygularını okşayıp suni, geçici bir destek sağlayan CHP, MSP ile olan ortaklığını bozdu. CHP kendisini en güçlü gördüğü bir dönemde Kıbrıs «prestijini» oya dönüştürmek, oyla pekiştirmek istemektedir. Diğer burjuva partileri de erken seçimden ne kazanıp ne kaybedeceklerinin hesabının telaşı içindedirler. Halkımızı oy deposu gibi kullanıp, seçimden seçime kayıkçı dövüşü yapan burjuva partilerinin hiçbiri halkımızın özlemlerini yansıtmamaktadır. Egemen sınıflar arasında sömürüden pay alma çekişmesi sürüp gitmektedir. Egemen sınıflar çeşitli siyasi örgütlere parçalanmışlardır ve parlamento yoluyla —kendi deyimleriyle— *istikrarlı* yönetimler kuramamaktadırlar. İşçi sınıfının da politik arenada yeterince örgütlü ve güçlü temsil edilmemesi sonucunda, bir kaos sürmektedir. Bir başka deyimle, egemen sınıflar iktidar etmekten, emekçi sınıflar ise iktidarı devralmaktan aciz durumdadırlar.

Bugün varılacak şu ya da bu koalisyon formülü, veya «hemen seçim», ya da «erken seçim» alternatifleri halkımıza asla umut kaynağı olamaz.

Gerçi genel seçimler birer demokratik *araçtır* ama bu seçimlerde işçi sınıfının devrimci siyaseti temsil edilmiyorsa, seçimler demokratik araç olarak işlevini yerine getiremez.

Ve itiraf edelim ki, hem hakim sınıfların baskısı hem de 1971 öncesi sosyalist hareketin dağınıklığının bir kalıntısı olarak, sosyalist Parti ancak 3 ay önce kurulabilmiş ve burjuvazinin koyduğu, seçimlerden en az 6 ay önce 15 ilde, tüm ilçeleriyle teşkilatlanma gereğini yerine getirecek zamanı bulamamıştır.

İşçi sınıfımızın siyasi örgütlenmesi güçlenmedikçe ve işçi sınıfımızın yanısıra yoksul köylülüğümüz, devrimci gençliğimiz güçlü bir merkezi siyasi mücadeleye girmedikçe, sosyalist örgütlenmenin düzeyi gelişmedikçe genel seçimler birer siyasi toplum olayı olmaktan öteye gidemeyecektir. Çünkü gerçek demokratik gelişim, ancak devrimci kitlelerin örgütlü mücadelesiyle sağlanır. İşçi sınıfının bağımsız örgütünün katılmadığı seçimlerde ise geniş işçi, yoksul köylü yığınlarının, yurtsever aydınların ve diğer ezilen emekçi kitlelere özgür tercih imkânı yoktur.

SIKIYÖNETİM KIRK BEŞ GÜN DAHA UZATILDI

10 ildeki sıkıyönetim 45 gün daha uzatıldı. Ve hükümet sıkıyönetimi uzatma gerekçesi olarak ne Kıbrıs olaylarını gösterdi ne de başka bir nedeni... Sıkıyönetimi uzatmak doğal birşeymiş gibi, sadece 45 gün konusunda gerekçe gösterildi. «Meclisleri arada toplamak zorunda kalmamak için 45 gün uzatılmalı» diye bir *neden* ileri sürüldü Oysa bu *neden* uzatmanın gerekçesi değildir, sadece niçin 45 gün uzatıldığının gerekçesidir... Ve aynı zamanda bu parlamento açıldıktan sonra da sıkıyönetim devam edecek, demektir.

Müstafi hükümet sıkıyönetimi uzatmak için hiçbir inandırıcı neden göstermemiştir, göstermeye de çalışmamıştır. Finans kapital ağır ekonomik yük altında olan emekçi halkımızın ekonomik ve demokratik mücadelesinin karşısına çıkarılacak «sıkı» tedbirleri gerçekleştirebilmek için yine uzun vadeli bir sıkıyönetim planı içindedir. Bu nedenle, Parlamento açılıncaya kadar sıkı yönetimi uzatma «gerekçesi», sıkı yönetimi doğal ve olağan bir rejim gibi göstermekten başka birşey değildir ve bu, uzun vadeli «sıkı» bir dönemin yeni bir habercisi sayılabilir.

Ne yazık ki, liberal geçinen birkısım burjuva basını ve daha acısı ilerici aydınlarımız, yazar çizerlerimiz bu «uzatmalı» uygulamalara itiraz bile etmemiş, onlar da doğal karşılamıştır.

Ve Sıkı yönetimin uzatıldığı günden bir gün önce, «panzer» tankları işçiler üzerine ve gecekondu halkı üzerine saldırtılırken, bir Sosyalist yayın organının sahip ve yazı işleri müdürü 44 yıla varan hapis cezalarına çarptırılıyorlardı...

FİKİR HALÂ SUÇSA

CHP'liler seçimden önce vaadedilip de koalisyon döneminde gerçekleştirilmeyen birçok şeyin suçunu şimidi MSP'li eski dostlarının üstüne yıkma eğilimindeler. Bu meyanda geçende Genel Başkan Bülent Ecevit, MSP'den sıtkının sıyrılmasının nedenlerini sayarken, MSP'li Adalet Bakanının müstehcen yayınları yasaklatmış olmasından da, düşünce özgürlüğü adına üzüntü, âdeta hicap duyduğunu söyledi. Oysa 12 Mart sonrasının malûm koşullarında düşünce «suçu» işledikleri için türlü cezalara ve ezalara çarptırılan yazarlar, çevirmenler bir hayli hırgürden sonra «af» edildikleri halde, yazdıkları ya da çevirdikleri kitaplar «*mahkûm*» kalmıştır. Bu demektir ki 12 Mart döneminin «suçlu» saydığı düşünce ve fikirler ve *bilgiler*, «demokrasinin bütün koşullarıyla yürürlükte» olduğu bugünkü dönemde de *hala suçtur!*

CHP genel başkanı müstehcen yayınlar konusunda düşünce ve fikir özgürlüğü adına gösterdiği hassasiyeti bilimsel yayınlar konusunda da göstermelidir. Göstermelidir ki siyasî «af»fın kısıtlı da olsa gerçekleşmesinin CHP'nin «demokrasi» için kişilere bir âtıfeti mi, yoksa demokrasinin vazgeçilemez gereği mi olduğu ayan beyan anlaşılsın!

Devrimci düşüncenin bedeli: 36 yıl hapis

Kıvılcım Gazetesi'nin sahibi Demir Küçükaydın ile Yazıişleri Müdürü Dündar Erenler İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından 36'şar yıl hapse mahkûm edilmişlerdir. Gene aynı gazete görevlilerinden Erol Atakan ile Ali Selim Ergünalp'a da 141/5 den 5'er yıl hapis verilmiştir.

Demir ve Dündar arkadaşlara verilen ceza, T.C.K.'nundaki *azami* hapis cezasıdır. Bilindiği gibi idam cezasının müebbed hapise çevirildiği durumlar dışında, bir kişiye verilecek hapis cezalarının toplamı 36 yılı geçememektedir.

Kıvılcım Gazetesi 6 sayı çıkmıştır. 6 sayı boyunca, sosyalist düşünceyi savunmuş, «Proletarya Partisi»nin kurulması gereğini öne sürmüştür. Ve Kıvılcım gazetesi, geniş ölçüde, hepsi daha önceden yayınlanmış ve kovuşturmaya uğramamış yazılara yer vermiştir. Hatırlanacağı gibi bu yazıların büyük çoğunluğu *Dr, Hikmet Kıvılcımlının* eski yazılarından oluşuyordu.

Gazetenin sahip ve yazı işleri müdürünün 36 yıllık mahkumiyetlerinin 8 yılı da gizli örgüt kurmak iddiasından ileri geliyor.. 4 kişilik gizli örgüt iddiaları hiçbir «vicdan»ı inandırmayacak niteliktedir.

Evet, bugün Türkiyede, büyük çoğunluğu eskiden yayınlanmış yazıları tekrar yayınlamanın ve Proletarya Partisi gereğini savunmanın cezası 36 yıldır...

Bu uygulama 141 ve 142' cisınırları içinde bile usulsüzdür. Çünkü 141'den hüküm giyen bir sanık 142'den ayrıca cezalandırılamaz. O kişinin tüm eylemleri 142 dahil— 141 kapsamı içinde tutulur.

İstanbul'da Kıvılcım'ın sahip ve yazışleri müdürüne 36'şar yıl hüküm kesilirken, Ankara'da Yurtsever Gençlik Derneği'nin yöneticileri yayınladıkları bir bildiriden ötürü 8'er yıl hapse mahkûm edilmişlerdir.

Bir bildiriden dolayı 8 yıl hapis cezası, Türkiye'de demokrasinin hangi sınırlar içinde sürdüğünün yeni bir kanıtıdır. Anti - demokratik kanunlar, hakim sınıfların kendi işlerine gelmeyen düşüncelere karşı olan despotizmine bağlı olarak, sürüp gidecektir. Türkiye'de, emekçi halkımız, sosyalistlerimiz ve yurtseverlerimiz üzerinde anti - demokratik egemenliğin böylesine devam ettiği bir ortamda Türkiye'yi «demokrasi ve özgürlük ülkesi» olarak görmek, birtakım «iyi niyetli» küçük burjuva aydınlarından ve

Sonu Sayfa 5, Sütun 3'de

Hükümet bunalımı yok koltuk kavgası var

Son günlerde CHP'nin hükümetten çekilmesiyle ortaya çıkan hükümet bunalımı bir kere daha burjuva partilerinin gerçek yüzünü halkımıza göstermiştir. İktidar meselesi söz konusu olunca, çeşitli burjuva fraksiyonlarını ve tefeci - bezirgân menfaat gruplarını temsil eden siyasi partilerimizin gözleri hiçbir şeyi görmemekte, birbirlerine karşı her türlü saldırıda bulunmakta ve böylece ister istemez gerçek yüzlerini halkımıza teşhir etmektedirler.

Siyasal iktidarın yeniden paylaşılması gündeme gelince, daha düne kadar canciğer görünmeye çalışanlar, birbirlerine demediğini komamakta, bir yandan da eski düşmanlar dost havasına girmeye çalışmakta, karşılıklı güzel cükler, mahcup flörtler alıp yürümektedir.

Kıbrıs olayları sonunda kamu oyundaki itibarı artan, ve finans-kapitalin daha fazla desteğine kavuşan CHP'nin, bu «başarı»nın meyvelerini biran evvel toplamak, kendine ayakbağı olan MSP'den kurtularak şu veya bu şekildeki bir çözüm sonucunda iktidar üzerinde daha fazla söz sahibi olmak için koalisyonu kendisi için en elverişli zamanda isteyerek bozduğunu anlamayan kalmadı artık.

Aylardır «aramız çok iyi», «gayet iyi anlaşıyoruz, koalisyon sürecektir» şeklindeki sözlerle iktidar ortağına toz kondurmak istemeyen ve tarihi bir yanılgının, CHP - MSP ortaklığıyla düzeltildiğini söyleyen CHP ve genel başkanı Ecevit, fırsat bu fırsattır deyip, şimdi MSP'ye veryansın ediyor. Ne çağdışılığı kaldı, ne gericiliği ne de oyunbozanlığı MSP'nin denmedik.

Tarihin trenini baştan kaçırmış MSP ise önce koalisyon trenini olsun kaçırmıyayım diye alttan aldı, ama baktı ki olan oldu, o da başladı kendi sınıfsal yapısına uygun «taktik»lerle hükümet bunalımı olmaz» diyerek hükümetin devam etmesini ister görünüp, olacakların(!) bütün sorumluluğunu «kurnazca» CHP'ye yıkmaya çalışan Erbakan, Ecevit'in kendisini terkedeceğine iyice kani olunca, tuttu tam kendine yaraşır bir «uyanıklıkla» Ecevit'i dışgeziye gönderecek kararnameyi imzalamaktan vazgeçti. «Sen bana başbakanlık vekaleti vermezsen, ben de seni geziye göndermem» dedi. Bu işe sanırız çocuklar bile şaştı. Politik gerikalmışlığın bundan güzel örneği olamazdı doğrusu. Arkasından Erbakan da başladı CHP'ye atıp tutmaya. İncir çekirdeğini doldurmaz konularda iki tarafta birbirini suçlayıp duruyor. Herkes de «merakla» bekliyor şimdi, ortaklık bir durulsa da, bir anlasak, bakanlar kurulu toplantısında tutanak tutulmuş mu tutulmamış mı diye.

Geçinemeyip de boşanan karı - kocaların bile dostça, yemekli, eğlenceli bir şekilde ayrılmaları git gide çoğalan günümüzde, devleti idare eden partilerin ortaklık bitince böyle dişdişe gelmeleri ibret verici olsa gerek.

Ecevit'ten ümidi kesen MSP, şimdi de renksiz dediği diğer sağ partilerle koalisyona gitmek niyetinde. Herhalde, benim rengim fazla, hepimize yeter diye düşünüyordur.

CHP'nin yaptığı ise daha az şaşılacak birşey değil. MSP'yi çağdışılıkla suçlayan CHP, şimdi de DP ile koalisyon hazırlıklarına girince iş iyice sırıtıyor. Yıllardır gericiliği ile şan, şöhret yapmış, tefeci - bezirgân politikanın en güzel örneklerini vermiş, düne kadar CHP'yi komünistlikle, anarşistlikle suçlamış bir parti olan DP' şimdi CHP'ye «çağdaş» bir koalisyon ortağı olma yolunda. İnsan şöyle bir durup düşündüğünde önce şaşa kalıyor bu işlere, sonra da burjuva demokrasisinin gerçek yüzünü ve burjuva partilerinin kendi sınıfsal çıkarları için nasıl kılıktan kılığa girdiğini daha iyi anlıyor.

Sonu Sayfa 5, Sütun 7'de

Panzer Tanklı Demokrasi

Geçtiğimiz hafta içinde İstanbul'da iki önemli olay geçti. İkisi de gazetelerde boy boy resimlerle, iri puntolarla kamu oyuna aksettirildi. İki olayın da ortak özelliği resimlerden de görüldüğü gibi harp sahasını andıran bir ortamda panzer tanklı, elektrikli coplu toplum polislerinin emekçilere saldırıp zor kullanmasıydı.

Toplum polisinin ülkemizdeki geçmişi pek eskiye dayanmaz. 1960 sonrasının gelişen toplumsal ortamında, emekçi halkımızın ve tüm ilerici-yurtseverlerin yükselen ekonomik ve demokratik taleplerini dile getirmek için uyguladıkları toplu demokratik hareketleri bastırmak amacıyla hakim sınıfların iktidarlarının başvurmuş olduğu bir çaredir. Bu kuruluşun nasıl meydana getirildiği, kimlerden oluşturulduğu, mensuplarının ne gibi şartlarda yaşadıkları ve nasıl bir eğitime tabi tutuldukları hakkında basında pek çok haber çıkmıştır. Pek çok devrimci ve ilerici, gerek 12 Mart öncesinde ve gerek sonrasında, içinde bulunduğu demokrasi ve bağımsızlık mücadelesinde birçok defalar toplum polisiyle karşılaşmış ve onu «yakından tanımak imkanını» bulmuştur.

Toplum polisinin son olaylarda uyguladığı zor ve şiddet, işçilerin ve tüm emekçilerin gaddarca sindirilmeğe çalışılması toplum polisini «tanımak imkanını» bulanlar için şaşırtıcı değildir. Toplum polisi son birkaç yıldır âtıl kalmış olmanın ve istim üzerinde beklemenin hırsını son iki olayda emekçilerden çıkarmak için elinden geleni ardına koymamıştır. Böylece kendisine tatbik edilen eğitimin «boşa gitmediğini», emekçilerin mücadelesini ezmeğe karşı nasıl şartlandığını, ne ölçüde beyninin yıkandığını göstererek ispat etmiştir.

Özellikle, ABD'den getirilen ve toplumsal hareketleri sindirmek amacıyla imal edilmiş olan panzer tanklarıyla ve

Sonu Sayfa 5, sütun 1'de kitle

İşsizlik ve pahalılık halkımızı eziyor

Kıbrıs'taki askeri harekâtla ülkemizi saran şoven havadan yararlanılmak suretiyle, işsizliğin günden güne arttığı gerçeği emekçi halkımızdan gizlenmek isteniyor. Fakat bütün bu gayretlerin boşuna olduğu, boşuna olacağı ortada. Çünkü Finans Kapital denetimindeki basın organları ne yazarlarsa yazsınlar, işsizliğin somut etkilerini duyan emekçi halk bu dolmaları artık yutmuyor. Öte yandan Türkiye Finans Kapitaline açık ekonomik değerlendirmeler sunmakla yükümlü bazı kamusal ve özel kurumlar, arada bir de olsa, gerçekleri dile getirmek zorunda kalıyorlar. Nitekim İş ve İşçi Bulma Kurumu «yetkili»lerince yapılan bir açıklamaya göre, Haziran ayı sonu itiba-

Sonu Sayfa 5, Sütun 3'de

Ülker işçilerinin demokratik direnişine polis tankla saldırdı

Geçtiğimiz hafta başında, Topkapı'daki Ülker Bisküvi Fabrikasında meydana gelen olaylar, gerek işçi sınıfı devrimcileri, gerekse tüm yurtseverler, ilericiler, demokratlar için, üzerinde önemle durulacak olaylardandır. Ülker bisküvi fabrikası olayları, öyle burjuva basınında yasak savma cinsinden şöyle bir iki söz edip geçilecek, üstü örtülüverecek, veya zamanın unutturucu nankörlüğüne terkedilecek olaylardan değildir.

Bir süre önce, polisin medar-ı iftiharı olarak Amerika'dan ithal edilen ve bir çeşit polis tankı olan «panzer»ler, işçilere karşı ilk defa bu olaylar sırasında kullanılmıştır.

Olayların gelişmesi şöyle olmuştur:

Üçbin beşyüz işçinin çalıştığı fabrikada, patron yanlısı Tek-Gıda-İş sendikası sadece 150 kadar üyeye sahip olduğu halde, işveren DİSK'e bağlı Gıda-İş'le toplu sözleşme masasına oturmaya yanaşmamıştır. İşyerinde Mayıs ayından beri hızla örgütlenmekte olan Gıda-İş, toplu sözleşme yetkisine sahip olduğu halde işveren üç yıllık toplu sözleşmeyi Tek Gıda-İş sendikası ile imzalamıştır. Ayrıca, Gıda İş üyesi olan işçiler de bu toplu sözleşmeden yararlandırılmamışlardır. Bu durumda Gıda İş, Patron yanlısı Tek Gıda İş'le imzalanan sözleşmeyi kendisinin de kabul edebileceğini bildirmiş, «Tek Gıda İş'in yaptığı toplu sözleşme bizim için de aynen kabuldür. Bu sebeple tüm üyelere uygulanmalıdır» demiştir. Öte yandan da işyerinde yetkili sendikanın Gıda-İş olması gerektiğini hem işverene hem de bölge çalışma müdürlüğüne bildirmiştir. İşverenin işçilerin sendikal özgürlüklerini hiçe sayan baskıları bundan sonra daha da yoğunlaşmıştır. Nihayet, sendika özgürlüğüne yönelik bu baskıları protesto etmek üzere, Ülker fabrikası işçileri 17 Eylül günü sabah saat 8'de işi durdurmuş ve direnişi başlatmışlardır. Fabrikanın duvarlarına ve camlarına, «Sarı-sendika, Defol», «Sendikamız Gıda-İş, Konfederasyonumuz DİSK'tir», «Hürriyetçi Anayasa neredesin?» gibi dövizler asan işçiler, fabrikadan çıkmamışlardır. Saat 16 vardiyası için işe gelen işçiler de fabrikanın önünden ayrılmamışlar, bunun üzerine işve-

Sonu Sayfa 5, Sütun 6'da

Gecekonduları yıkılan 13 kişi tutuklandı

Geçtiğimiz haftanın birbirine benzer olaylar dizisinin bir halkası da Kadıköy'ün Merdivenköy semtindeki gecekonduları polis ve belediyenin zırhlı araçlar ve gaz bombaları kullanarak yıktırması oldu. Gecekonduları yıkılmak istenen halk, kadını erkeği, çocuğu ihtiyarıyla, mesken'ini savundu. Polisin zırhlı araçlar ve gaz bombaları, halkın ise taş ve sopa kullandığı çatışmada, Merdivenköy gecekondu mahallesi bir savaş meydanına döndü. Gecekonduların yıkılmasını önlemeye çalışanlardan ikisi kadın 13 kişi tutuklandı.

Sakinlerinin Ecevit mahallesi adını vermiş oldukları Merdivenköy gecekondu semtinde, Ecevit'in devr-i iktidarında meydana gelen bu olay, erken seçim havasına girildiği şu günlerde CHP'lileri de kuşkulandırdı ve Ecevit'in olayla bizzat ilgilendiği haber verildi. Gecekonduların böylesine bir şiddetle yıkılanlar ve bu yüzden tutuklanan Ecevit mahallesi sakinleri, erken seçimde Ecevit'e oy verecekler mi? CHP'liler ilgilendiren başlıca sorun bu...

Öte yandan, yıkılan gecekonduların bir kısmının Erenköy ve Fikirtepe karakollarında görevli polislere ait olduğu ve bunların bu gecekonduları halka kiraladıkları da gazeteerde çıkan haberler arasındaydı. Bu polislerin başı ve gecekondu ağası olduğu söylenen Zekeriya Aydın'ı devrimciler çok iyi tanır. Aydın, 12 Mart döneminde, İstanbul 2. şubede pek çok ilericiye, yurtsevere, devrimciye kan kusturan polislerin başında gelir. Halkın davası uğrunda çalışanlara en korkunç işkenceleri yapıp gecekondu ağalığına sıvananları iyi tanıyalım.

TÜSTAV

Parti ve Partili

Veli Gürcan

«Politik çalışma bütün çalışmaların candamarıdır.» dır.» Doğru. Politik çalışma ise ete kemiğe bürünür, Parti çalışması olarak görünür. Bu, yazılı tarih başladığı günden beri böyledir. Sınıf mücadelesinin ortaya çıkışıyla yaşıt olan yazılı tarih, mazlumların, o çağların hakim sınıflarına karşı, mutlaka ve mutlaka bir örgüt ile mücadele ettiklerinin belgeleriyle doludur. Bu mücadelenin başlamasıyla birlikte, hakim sınıf örgütü olan devletin her türlü baskı aracı kurumuna karşı, belirli bir örgüt biçim ve yapısıyla hareket edilmiş; ezilenler, hakim sınıfa karşı mücadeleden edindikleri deneyleri biriktire biriktire, bugünkü örgüt anlayışına ve yapısına ulaşılmışlardır.

Çağlar boyunca verilen emekçi mücadelelerinin hepsinin de ortak bir yanı var. Başarılı olanlar, kavganın o üç vazgeçilmez yanını gözden kaçırmadılar. Birisini öbüründen önemli tutup abartmadılar. O üç önemli yan şunlardı: Kavga bir yanıyla ekonomikti, yani ekmek ve hürriyet kavgası idi. Diğer yanı ile politikti, yani doğrudan doğruya siyasî özü vardı ve iktidarı hedef alıyordu; ve yine teorik, ideolojikti. Yani hakim sınıfın dünya görüşüyle, ezilenlerin gelecekte kuracakları toplum hakkındaki düşüncelerinin bir çarpışmasıydı.

Kavganın bu üç önemli yanı, bu üç birbirini tamamlayan vazgeçilmez yanı, örgüt'te, Parti'de somutlanır işte.

Gelecek için kavga verenlerin geçmişin muhasebesini yapması, geçmişin deneylerinden, ışığından mirasından yararlanması gerekir. Hepimiz bugün şu soruya cevap verme durumundayız: «Dağınıklıkta, yuvarcılıkta, çetecilikte ısrar mı edeceğiz,? Yada daha ne kadar ısrar, edeceğiz? Türkiye solu ne zaman Partileşecek, ordulaşacak?»

12 Mart'tan sonra gelen faşizan döneme Türkiye solu dağınık girdi. Bölünmüş, parsellenmiş olarak girdi. Bu yüzden hakim sınıflar Türkiye solunun ensesinde üç yıl boyunca boza pişirdi. 12 Mart döneminden Türkiye solu yine büyük ölçüde dağınık çıktı...

Her grup, her yuvar, kendisini halâ sosyalist partisinin tavanı olarak görme alışkanlığından kurtulamadı. Derlenişin, birleşmenin, partileşmenin elzem olduğunu bile bile...

Bu birleşmeyi bir Mevlana tekkeciliği, bir «hepimiz sosyalist değil miyiz birleşelim canım» bön iyi niyetliliği olarak anlamamak gerekir. Söz konusu derlenme, ilkelerde savaş, devrimci kardeşlik sloganını atmış olan, bu slogan doğrultusunda birleşmek tek bir yumruk olmanın gereğine inanan bir derlenmedir.

Neden gerçekleşememektedir bu derleniş?

«Nasıl da korkmaktadır hakim sınıflar Sosyalist Parti'den, yani hareketin merkezileşmesinden, merkezî bir siyasî otorite etrafında toplanmış kadrolardan... Nasıl teşvik etmektedirler bunun aksini. Partiyi kapatmak, kadroları bölmek için ellerinden geleni ardlarına koymaksızın nasıl çalışmaktadırlar. Hakim sınıfların Parti çalışmasından böylesine ürkmelerinin, korkmalarının nedeni, Türkiye'nin Orta Doğu'da Amerikan emperyalizminin ve Avrupa gericiliğinin kalesi olmasındandır.» Bütün bunlar doğru. Sosyalizmin ve ulusal bağımsızlık savaşlarının dünya çapında ilerleyişi çağında, Amerikan emperyalizminin korkulu rüya görmektense uyanık kalmayı tercih etmesindendir. Bu da doğru... Hakim sınıfların politikası «böl, yönet» politikasıdır. Bu da doğru.

Peki ama, Türkiye sol hareketinin kesintili, dağınık bölük pörçük ve bu yüzden zayıf oluşunda solcularımızın, ilerici ve devrimcilerimizin, hepimizin hiç mi kabahati yok? Birleşme ve derlenişi elinin tersiyle iten «Bu iş benden sorulur. Yaparsak biz yaparız, Mühür bizdedir» diyenlerin hiç mi kabahati yok? Özellikle deneylerinden hep birlikte geçtiğimiz, başarılarında ve zaaflarında hep birlikte pay sahibi olduğumuz 1960 sonrası sosyalist hareketinde, TİP'in daha 1966'lardan başlayarak öncülüğü yitirmesinden sonra, önce iki başlı, sonra çok başlı gelişen sol hareket içinde bütün gruplar neler söylediler, neler yaptılar? Yani, özleri sözlerine, iş fiiliyata ne kadar uygundu?

Belki hepsi de işçi sınıfı, parti, kitleler gibi sözleri bol bol kullandılar ama yöneldikleri eylem alanı, tutundukları dal, küçük burjuva alanı, küçük burjuva dalı oldu.

Bugün, yine 12 Mart öncesinin ve sonrasının dağınıklığı içinde Parti'ye inanmayan, Parti öcülüğünü tanımak istemeyen, Parti'yi geliştirmek, güçlendirmek, yerine Partiyi yıpratmaya çalışanlar var.

Nedir Parti? Nedir işçi sınıfının nihaî zaferine inanmak ve onun yoluna baş koymak?.

Parti işçi sınıfının en yiğit, en bilinçli ve kararlı üyelerinin sosyalizmi geliştirmek ve savunmak üzere toplandıkları sosyalist mücadelyi sürdürmek üzere toplandıkları bir kaledir.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, Partimiz, işçi sınıfının nihaî zaferine inananların örgütüdür. Bu yola baş koyanların örgütüdür. Üç aylık bir zaman içinde, bütün hakim sınıf baskılarına, her türlü tezvirata, dedikoduya rağmen nasıl güçlenmekte kök salmakta olduğumuz ortadadır. Bu gelişme sırasında, geçmişi ve Parti kavramını iyi değerlendirerek, doğru yerine oturtarak «ilkelerde savaş, devrimci kardeşlik» ilkemizden fedakârlık etmedik. Derleyici, toparlayıcı olduk. İtici, dışlayıcı olmaktan titizlikle kaçındık. Çünkü işçi sınıfına ve sosyalizme inanıyorduk, küçük dükkâncılığa değil...

Böylesi bir partiyi kurmak ve geliştirmek için, insanın hayatının anlamı, yaşamasının nedeninin sosyalizm olduğunu biliyoruz. Günün yirmi dört saati yirmi beş saate çıkarmadıkça, hayatımızın her saniyesini işçi sınıfına adamadıkça başarılı olamayacağımızı biliyoruz. Elli yıllık geçmişimize, sadece lafla değil, bütün gücümüzle sahip çıkmamızın gerektiğini biliyoruz. Geleceğe dönük hareketimizi ve tavrımızı somut durumun somut tahlilinden çıkarmak gerektiğini, günümüz Türkiye'si ve dünyasını bütün gerçekliği ve somutluğu ile kavramamız gerektiğini biliyoruz. Sosyalist Partiyi kurma işinin bir dilekçe verip tabela asmakla bitmediğini, hatta 67 ile tabela asmakla bitmediğini biliyoruz. Partimizin fedakârlık ve bilinç üzerine kurulduğunu hiç unutmuyoruz.

Biz partililer, kendi kendimize sık sık soruyoruz: «Ünlü halk ozanı Yunus Emre'yi Yunus Emre yapan nedir?» ve cevap veriyoruz: «Usta Tabduk Emre dergâhına 40 yıl dosdoğru odun taşımak. Niçin böyle yapıyorsun diye sorulduğunda bu dergâha odun da olsa eğri olan giremez demek».

İşte bizim çalışma, fedakârlık, Parti anlayışımız budur.

En modern bir sınıfın, yani işçi sınıfının, en modern, en karmaşık politikasına onun ücret köleliğinin zincirinden kurtuluş politikasına omuz veren sıra neferleriyiz. Yalansız, tutarlı, açık, mütevazi olmak zorundayız. Bir çelik yay gibi, icap ettiğinde bükülen, ama kurtulunca eski halini alan bir çelik yay gibi işçi sınıfı gönüllüleri olmak zorundayız.

İşçi sınıfına inananlar, parti öncülüğüne inananlar ve devrimci metodun, somut şartların somut tahlili olduğunu bilenler, kavgaya ikirciksiz girmelidirler ve girmektedirler de...

Haydi misafirler
Davranın bizimkiler...

TSİP'DEN HABERLER... TSİP'DEN HABERLER... TSİP'DEN HABERLER... TSİP'DEN HABERLER... TSİP'DEN HABERLER... TSİP'DEN HABERLER... TSİP'DEN HABERLER... TSİ

Yoğun olaylarla geçen haftada TSIP sık sık görüşünü açıkladı

Ülker bisküvi fabrikası işçilerinin sendika seçme özgürlüğü uğruna vermiş olduğu mücadele işçi sınıfımızın demokratik haklarına sahip çıkma azim ve kararlılığının en somut örneği oldu. Patron - sarı sendika - toplum polisi gerici ittifakı çareyi zor ve şiddet kullanmada buldu. Ama Ülker'li işçiler bu anti - demokratik ve insanlık dışı baskılardan yılmadıklarını, yılmayacaklarını gösterdiler. Göstermekte de devam ediyorlar. Zor kullanmayı çıkar yol sanan patronlar ve suç ortakları işçilerin bu haklı direnişi karşısında zor durumda kaldılar. İşçi sınıfımız, bu son olayda da görüldüğü gibi Anayasal haklarına sonuna kadar sahip çıkacağını dosta düşmana ispat etmiştir.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Ülker fabrikası olayları üzerine çeşitli girişimlerde bulunmuştur Bunların başlıcalarını aşağıda sıralıyoruz.

TSİP Basın Bülteni Yayınlıyor

Olayların ertesi günü, 18 Eylül tarihinde Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Başkanlık Kurulu, Ülker bisküvi fabrikasında işçilerin sendika seçme özgürlüğünü kırmak için düzenlenen oyunlar ve polis terörü hakkında bir bildiri yayınlamıştır. Bildiride «Ülker bisküvi fabrikasında işçilerin tümü Gıda - İş üyesi olduğu halde, işveren bir sarı sendika ile toplu sözleşme yapmış, bunu kabul etmeyen işçiler üzerinde ise işveren - polis işbirliği ile şiddetli bir zulüm uygulanmıştır.» denmektedir.

TSİP Başkanlık Kurulu bildirisi uygulanan zulüm ve baskıları şiddetle protesto ederek şöyle sona ermektedir: «İşçi sınıfımız demokratik haklarını, bu arada sendika seçme özgürlüğü için REFERANDUM hakkını burjuva hükümetlerinin lütfu olarak değil, kendi öz mücadelesi sonucunda elde edeceğinin bilincindedir. Baskılar işçi sınıfımızın ve onun önderliğindeki emekçi halkın mücadelesini durduramıyacaktır.»

Basın Toplantısı Yapılarak Olaylar Değerlendiriliyor

19/9/1974 Perşembe günü Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Ülker bisküvi fabrikasındaki polis baskısını kınayan bir basın toplantısı düzenledi. Toplantıya Türkiye Sosyalist İşçi Partisi dışında: Basın-İş sendikası, TÖB-DER İstanbul Şubesi, Devrimci Sağlık İş sendikası, Tüm Dokuma İş sendikası, Tekstil sendikası Mahmut paşa Şubesi ve Tekstil Sendikası Beyoğlu Şubesi katıldı.

Basın toplantısını bir konuşmayla açan TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz, özetle şöyle dedi: «Ülker bisküvi fabrikasındaki olaylar, 'sendika seçme' gibi en doğal hakkını kullanmak isteyen işçileri kuvvet zoruyla sindirme hareketidir. Sendika seçme özgürlüğüne karşı bir saldırıdır. Bu saldırıyı şiddetle kınıyoruz.» Genel Başkan Ahmet Kaçmaz daha sonra olaydaki toplum polisinin davranışına dikkati çekerek «Toplum polisi son örneklerini Ülker fabrikasında, Merdivenköy Mahallesinde, İskenderun'da ve daha pek çok yerde gördüğümüz gibi, başta işçi sınıfımız olmak üzere gençlik ve emekçi halkımızın en demokratik isteklerini —işgüzarca— baskı ve şiddetle sindirme çabası içine girmektedir. «Toplum düzenini sağlamak maksadıyla kurulduğu» iddia edilen Toplum Polisinin asıl amacının; emekçi halkımızın ekmek kavgasını, en haklı ekonomik ve demokratik mücadelesini ezmek olduğunu, emekçi halkımız açıkca görmektedir. Emekci halkımıza karşı uygulamak amacıyle yapılan «beyin yıkama ve şartlandırma eğitiminin» toplum polisini nasıl gaddarlaştığı ortadadır. Özgürlükten ve demokrasiden yana olduğunu söyleyen bir CHP'nin, böylesine çağdışı davranışların devamlı uygulayıcısı olan bir kuruluşun son olayda da olduğu gibi işçilerimizin en haklı isteklerine karşı kullanılmasına iktidar olarak yeşil ışık yakması, özgürlük ve demokrasi anlayışında emekçi halk sözkonusu olduğu zaman ne kadar samimiyetsiz olduğunu gün yüzüne çıkarmıştır. Referandum, yani sendika seçme özgürlüğü vaadiyle işçilerimizin oyunu alan CHP, bugün varmış olduğu «sermayeye yaslanma» noktasında, patron - sarı sendika — toplum polisi gerici ittifakının işçilerimize uyguladığı en anti - demokratik baskı ve saldırılara göz yumarak, değil işçi sınıfının partisi, işçilerimize hayırhah bir tutum içinde bile olmadığını, en görmek istemeyen gözlere batırırcasına göstermektedir.

Öteyandan Ülker fabrikası işçilerinin işçi sınıfına yaraşır bir şekilde her türlü baskı ve saldırıya karşı sürdürdüğü dayanışma ve haklarına sahip çıkma kararlılık ve azmi gerçekten memnuniyet ve işçi sınıfımızın ilerisi için ümit vericidir.» demiştir.

Daha sonra olayları yakından izlemiş olan TSİP İl Yönetim Kurulu üyesi Mehmet Aköz, olayların nasıl geliştiği hakkında bilgi vermiştir.

Basın toplantısına katılan diğer kuruluşların sözcüleri de sırasıyla söz alarak olaylara sebebiyet veren patron - sarı sendika - toplum polisi ittifakını şiddetle kınamışlar ve Ülker'li işçilerin en haklı demokratik isteklerinin zorla bastırılmasında patronlardan yana çıkan iktidarın tutumunu yermişlerdir.

Basın toplantısının nihayetinde THA'nın muhabiri, TSİP Genel Başkanı'na bir soru yöneltererek, toplantının konusu içinde olmamakla birlikte aktüelliği nedeniyle TSİP'nin «erken seçimler» hakkındaki tutumunu açıklamasını istemiştir. Bu soruya cevap veren TSİP Genel Başkanı, Parti'nin bu konuda alınmış bir kararı olmadığını belirtmiş ve «Şu anda Parti'miz Seçim Kanunu'nun gerektirdiği ölçüde teşkilatlanmış değildir. Bu sebepten önümüzdeki altı ay içinde yapılacak seçime katılması kanunen imkânsızdır. Ancak bu süreden daha ilerde bir tarihte yapılacak bir seçime, gerekli şartlar sağlandığı takdirde katılmamız tabiidir. Ancak TSİP sadece bir seçim partisi değildir. Elbette seçimlere katılmak ve Parlamentoda temsil edilmek Parti'nin görevleri arasındadır. Ama Parti'mizin şu andaki asıl amacı defalarca belirtmiş olduğumuz gibi işçi sınıfımızı ve yoksul köylümüzü teşkilatlayıp kendi mücadelelerine Parti'leri TSİP eliyle kendileri sahip çıkacakları bir seviyede bilinçlendirmektir.

Öte yandan Sosyalist bir Parti'nin erken veya geç olsun baskı altında yapılmayan bir seçime prensip olarak karşı çıkması düşünülemez. Çünkü seçimler bizim gibi ülkelerde kitlelerin politize olmaları için bir vesile olduğu gibi bi rejimin demokratlaşmasında da bir ölçüde yardımcı olur. Ancak, unutulmamalıdır ki işçi sınıfının siyasal örgütünün katılmadığı bir seçim, emekçi halkın kendi temsilcilerini seçmek alternatifini taşımadığı için bir ölçüde eksik olacak, demokratik bir temsil imkânını sağlıyamayacaktır.» demiştir.

Basın toplantısı sonunda TSİP tarafından hazırlanan toplantı ile ilgili basın bülteni basın mensuplarına dağıtılmıştır. Basın bülteninin önemli bölümleri aşağıya alınmıştır.

«Başkan Kaçmaz, «zor kullanarak işçi sınıfımızın ekonomik ve siyasal mücadelesini sindirebileceğini sananlar ne kadar yanıldıklarını ve aldandıklarını çok kısa bir gelecekte anlayacaklardır. Zor zoru davet eder, unutulmasın ki, baskı ve şiddet kullanarak emekçi halk hareketinin sindirildiği görülmemiştir» demiştir.

Toplum polisinin saldırıya geçmezden bir saat öncesi yaka numaralarını sökerek işe başladıklarını anlatan TSİP İstanbul İl Yönetim kurulu üyesi Mehmet Aköz «işçiler kadın ve çocuk demeden, vahşice elektrikli coplarla dövüldü. Polis Amerikadan yeni aldığı panzerleri ilk defa bizim fabrikanın kapılarını kırarak denedi. On işçi arkadaşımız yaralandı. İki kadın işçi bayıldı. 50'yi aşkın arkadaşımız patronun servis arabalarına doldurularak, karakollara taşındı ve sonra Zeytinburnu Adliyesine çıkarıldılar. Patron toplum polisinin bu başarısını birer kutu bisküvi hediye ederek kutladı. Ama bütün bunlar bizim gözümüzü korkutmaz. Patron ve polis istediği kadar baskı yapsın, çeşitli gözdağı ve yıldırma metotları kullansın, bizim Devrimci sendikalarda birleşmemizi önleyemeyecektir.» demiştir.

Olayları Hukuk Bürosu Avukatları ve parti üyesi işçiler aracılığıyla çok yakından izlediklerini söyleyen Başkan Ahmet Kaçmaz, «Partimiz, haklı sendikal mücadelesinde Ülker İşçisini sonuna kadar destekleyecektir, Gıda - İş sendikası yetkilileriyle görüştük. Yaralı işçileri Sosyal Sigortalar Hastahanesinde ziyaret ettik. Başbakan Ecevit'e bir telgraf çekerek durumu İçişleri Bakanlığı nezninde protesto ettik.» demiştir.

Başbakan Telgrafla Uyarılıyor

Diğer taraftan, Ülker fabrikasındaki anti - demokratik baskılar sebebiyle TSİP Genel Merkezi'nden Başbakana bir uyarı telgrafı çekilmiştir. Telgrafın metni aşağıda verilmektedir.

«Hükümetinizin sıkıyönetimin yeniden uzatılması eğiliminin açıklandığı gün İstanbul'daki Ülker bisküvi fabrikasında meydana gelen olaylar işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın CHP Hükümeti döneminde de baskı altında tutulmak istendiğinin yeni bir kanıtıdır. Seçim bildirgenizde ve programınızda işçilere referandum hakkı çıkarılacağı açıkça belirtilmişken Ülker işçilerinin istedikleri sendikayı seçme hakkının coplarla, tanklarla çiğnenmesi manidardır. Tekelci sermaye çevrelerinin baskı rejimini sürdürmek için hükümetinizden tavizler kopardıkları sıkıyönetimin peşpeşe uzatılmasından da anlaşılmaktadır. Önümüzdeki ekonomik dar boğazlarda, CHP iktidarının emekçi halkımızın Anayasal demokratik haklarını kullanmasına karşı baskı tedbirlerine başvuracağının belirtisi olan bu olay sebebiyle iktidarımızı kınarken, olayın sorumluları hakkında gerekli işlemlerin yapılması ve bundan böyle bilhassa işçi sınıfımıza benzeri baskıların uygulanmasına başvurulmaması için şahsınızda hükümeti uyarmayı görev biliriz.»

İşçilere ve Emekçi Halka Bildiri Dağıtıyor

TSİP, sendika seçme özgürlüğü mücadelesi veren Ülker işçilerinin bu en haklı davalarında devamlı olarak işçilere dayanışma içinde bulunmuş, işçilerin mücadele azminin diri tutulmasında yardımcı olmuştur. Parti'nin gerek Ülker işçilerine gerekse Ülker işçileriyle tam bir dayanışma içinde olan İstanbul işçi sınıfına dağıtılan bildirisinde özetle şöyle denilmektedir:

«EMEKÇİ HALKIMIZA!

Dün, ÜLKER BİSKÜVİ FABRİKASI'nda işçiler coplandı. Hırpalandı, dövüldü. İşçilere sövüldü.

Neden?

Çünkü Ülker Fabrikası'nda çalışan bini aşkın işçi, en tabii hakları olan sendika seçme hürriyetini kullanmak istediler. DİSK'e bağlı Gıda - İş Sendikası'na geçmek istediler. Ama devrimci sendikalar patronların işine gelmez. Patronlar, bütün işçiler kendilerinin kurdukları sarı ve gangster sendikalara üye olsun isterler. Ülker'in patronu da sarı TEK GIDA-İŞ Sendikasıyla anlaştı. Onunla toplu sözleşmeye oturdu. Ve işçiler sarı sendikayı reddettiler. Çünkü onlar GIDA - İŞ üyesiydiler.

Bu memlekette vergiyi biz veriyoruz. Emek bizden, asker bizden, ter bizden. Ama bu memlekette REFERANDUM hakkımız yok!

Sendika seçme özgürlüğümüzü kullanmaya kalkınca caplanıyor, dövülüyoruz. İşimizden, ekmeğimizden ediliyoruz.

Ülker Fabrikası'nda öyle oldu.

Polis elektrikli cop kullandı. Fabrikanın kapısını Amerika'dan aldığı panzerlerle kırdı. Bütün bunlar halkımızın gözü önünde oldu. Polisler, işçilere hücuma geçmezden bir saat önce yaka numaralarını söktüler. Kadın, çocuk demeden işçilere hücum ettiler. Sonra da patronun servis kamyonlarına işçileri doldurup karakollara götürdüler. İşlerini bitiren polislere, kapitalist patron birer kutu bisküvi hediye etti.

İşçi kardeşler!

Böyle olaylar, biz devrimci sendikalarda birleşmedikçe, REFERANDUM hakkımızı almadıkça devam eder. Tanklarıyla, toplarıyla, uşaklarıyla, kiralık adamlarıyla bizim üstümüze yürürler. Bizim gözümüzü baskıyla, zulüm ile yıldırmak isterler. Dün İskenderun'da, bugün Ülker Fabrikası'nda olduğu gibi.

İşçiler, Yurtsever, İlerici, Halkçı, Devrimci kardeşler!

Polis topu, tankı, tüfeği bizi yıldıramaz. Gözümüzü korkutamaz. Bizim haklı mücadelemizi sindiremez. Çünkü tarih bizden yanadır, işçilerden, emekçi halkımızdan yanadır.

Bağımsızlık, Demokrasi ve Sosyalizmden yanadır.

Ülker işçileri haklıdır. İşçi sınıfımız, emekçi halkımız haklıdır. REFERANDUM hakkını söke söke alacaktır.

TSIP'nin örgütlenme çalışmaları

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin teşkilatlanma çalışmaları devam etmektedir. Geçtiğimiz hafta içinde ön çalışmaları tamamlanan Elazığ İlinin ve İstanbul İli Beykoz İlçesinin müteşebbis heyet atamaları yapılmıştır.

Elazığ İli müteşebbis heyeti şöyledir: Başkan: Mehmet Yıldırım (İşçi), Sekreter: Kâzım Gül (Avukat), Sayman: Nazım Doğan (Esnaf) Üye: Necip Karataş (İşçi), Üye: Abdülselam Suvakçı (Öğrenci).

Beykoz İlçesi müteşebbis heyeti ise şöyle teşkil edilmiştir: Başkan: Fikret Demir (İşçi), Sekreter: Faruk Aral (Öğrenci), Sayman: Mehmet Sert, Üye: Sedat Özkol (Mühendis), Üye: Tektaş Ağaoğlu (Yazar).

TSiP gecekonduları yıkılan emekçiler için bildiri yayınladı

Geçtiğimiz hafta içinde Merdivenköydeki gecekondu yıkımı, toplum polisinin hangi amaçla kurulduğunu ve ne gibi durumlarda kullanıldığının ve kullanılacağının emekçi halkımız tarafından ayan beyan anlaşılması için önemli bir vesile oldu. Yaşama kavgasını sürdürebilmek için bir göz gecekonduya başlarını sokmayı zor bela başaran emekçilerin üzerine toplum polisi yollandı. Bir gün önce Ülker fabrikasında, hızını alamayan toplum polisi bu sefer gecekondulara ve orada yaşayan emekçilere panzerleriyle, elektrikli coplarıyla saldırdılar. Emekçi halka şiddet ve zor kullandılar Bir kısım gecekonduları yıktılar.

Merdivenköy gecekondularında yaşama mücadelesi veren emekçilerle dayanışma halinde olan Türkiye Sosyalist İşçi Partisi olayların gelişmesi sürecinde bir bildiri yayınlayarak kendilerine destek oldu. Aşağıda TSİPnin gecekondu emekçilerine ve civar emekçi halka dağıtmış olduğu bildirinin metnini özetle sunuyoruz:

Emekçi Halkımıza;

Dün Kadıköy yakasında, 50. Yıl Mahallesinde fakirin evi yıkıldı. 32 insanın dünyası başına yıkıldı. Zindan oldu. Çoluk - çocuk açıkta kaldı.

Niçin kardeşler, niçin, Ülker Fabrikasında işçiler dövülüyor, İskenderunda, Tarsusta, Nazillide işinden - ekmeğinden oluyor? Niçin fakirin evi başına yıkılıyor?

Emek bizden, ter bizden.

Ama geçen yıl yaptığımız kondular yıkılıyor. Sankı kale fethetmeye yürür gibi toplum polisi üstümüze yürüyor. Tanklarıyla, copuyla, bombasıyla. Yıkım için ellerinde izin yok, tebligat yok. Ama kapitalistlerin Kültür Vakfı Başkanı Erdem Dereli var. Erdem Derelinin yaptığı rüşvet teklifleri var.

Kardeşler!

Polis panzerlerle evimizi yıkıyor. Bu panzerleri hakkını arayan işçiyi ezmek, fakirin kondusunu başına yıkmak için Amerikadan aldı. Dün Ülkerde işçilere kullandı. Bugün burada bize. 60 kişi yaralı, 12 kişi Erenköy Karakolunda. Yıkılan evlerden zararımızın hesabı yok. Toplum polisinden yediğimiz küfür ve sopa cabası.

Kardeşler!

Ama biz evlerimizi yeniden yapacağız.

Bize hiç kimse engel olamaz.

Çünkü biz haklıyız. Anayasa ve kanunları da çiğnemedik.

Haksız olan: işten kovan, zulmeden, coplayan, ev-bark yıkan patron sınıfı ve onun uşaklarıdır.

TSIP Sıkıyönetimin uzatılmasına karşı çıktı

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, Hükümetin TBMM'ni Sıkıyönetimin 45 gün süreyle uzatılması maksadıyle toplantıya çağırması üzerine bir basın bülteni yayınlayarak Sıkıyönetimin uzatılmasına karşı çıkmıştır. 18 Eylül 1974 tarihli bültenin metni aynen şöyledir:

«Güvenlik Kurulu'nun talebi üzerine, her geçen gün biraz daha sermayeye yaklaşan Hükümetin bu isteği yerinde görerek sıkıyönetimin bir buçuk ay daha uzatılması için TBMM'ni toplantıya çağırması emekçi halkımızın çıkarları açısından olumsuz bir girişimdir. Sıkıyönetimin devamı için Anayasa'nın öngörmüş olduğu durumlar ortadan kalkmış olduğu halde «Kıbrıs sorununun askeri ve siyasi veçhelerinin ulaştığı durumların kritik niteliğinin devam ettiği» gerekçesiyle sıkıyönetimin uzatılması, sıkıyönetimin kendileri için devamlı bir potansiyel baskı olduğu bilincine sahip emekçi halkımızı inandırıcı olmaktan uzaktır. Kaldı ki Kıbrıs meselesi bugünden yarına çözümlenemediği takdirde —ki böyle olacağı büyük bir ihtimaldir— sıkıyönetimin devamı için her zaman vesile bulmak mümkün olacaktır.

Öte yandan mevcut bazı uygulamaları ile de sıkıyönetim, hem getiriliş gerekçesine aykırı düşmüş hem de bir baskı potansiyeli olarak emekçilerin demokratik haklarını kısıtlamıştır.

Diğer taraftan, önümüzdeki günlerde ekonomik darboğazların da etkisiyle halkımızın ekonomik ve demokratik talepleri olacak ve bu hakların elde edilmesi mücadelesi de daha ileri boyutlara ulaşacaktır. Bilhassa işçi sınıfımızın yoğun olarak bulunduğu illerde, devam etmesi istenilen sıkıyönetim bu demokratik mücadeleye karşı geçmişteki ve halihazır uygulamalardan bilindiği gibi bir baskı aracı olarak kullanılması ihtimali mevcuttur. Bu bakımdan, TSİP olarak sıkıyönetimin uzatılmasına kesin bir şekilde karşı çıkarken, TBMM'nin ve bilhassa CHP'nin halka dönük milletvekillerini uyarıyoruz.»

Doğu'da anti-demokratik baskılar sürüyor

Uzak geçmişten bugüne dek emekçi halkımız üzerinde sürüp gelen egemen sınıflar despotizminin Doğu'da oldum olası daha yoğun olduğu bilinen bir gerçektir. Bu despotizm, egemen şovenizmle birleştiğinden, kat be kat şiddetlenir.

Gerek eski CHP iktidarında, gerekse DP döneminde, ve gerekse sonraki koalisyon dönemlerinde ve Demirel döneminde değişmeksizin sürüp giden baskı ve tahakküm, 12 Mart öncesinde ve özellikle sonrasında büsbütün yoğunlaşmıştır. 14 Ekim seçimlerinden sonra da bu uygulamalarda önemli bir değişikliğin olduğu ileri sürülemez.

Özellikle Doğu'da, demokratik hareketin güçlü olduğu bölge, il ve ilçelerde, gerek Türkiye finans kapitalinin şiddet politikası, gerekse mahalli sömürücü ve halk düşmanı ağaların ve eşrafın emekçi halk ve demokratik unsurlar üzerindeki baskı ve saldırıları sürüp gitmiştir. Hakim güçler zorbalığı, Doğu'da emekçi halkı sindirmeği, demokratik uyanışı ezmeği hedef almıştır, almaktadır. Öte yandan yoğun dinsel temalarla şartlandırılmış ve henüz bilinçlenmemiş unsurlar da tefeci - bezirgân ve ağalar tarafından doğulu devrimcilere ve Doğudaki demokratik gelişmeye karşı kullanılmaktadır.

Böylece resmi görevlilerin baskısı, polis ve jandarma dayağı, mahalli sömürücülerin halk düşmanlığı ile birleşmektedir. Bu şekilde doğulu emekçi halk, çok uzun bir geçmişten beri uygulanan şiddet ve zulüm politikasından bunalmış durumdadır. Hakim sınıflar, ayrıca, Doğuda pek çok il ve ilçede kendilerine ülkücü diyen faşist sivil komandoları örgütlemekte, büyük paralar dökerek onları halka ve devrimcilere karşı kullanmaktadır. Bu şekilde sömürü ve şovenizm, doğulu emekçilerin üzerinde en ağır bir yük olmaktadır.

Öte yandan, yoğun tefeci —bezirgân derebeyi sömürüsü, feodal kalıntıların etkileri, çeşitli üstyapı faktörleri, doğulu emekçilerin yoksulluğunu, ezilmişliğini katmerleştirmektedir. Toprak tekelleşmesine bağlı olarak her yıl onbinlerce doğulu yoksul köylü topraksızlaşmakta ve geniş işsiz kalabalıklar halinde bırakılmaktadır. Topraktan kopan doğulu köylüler batıya akın etmekte çoğunlukla tarım işçiliği, inşaat işçiliği, seyyar satıcılık imkânlarını bile bulamamaktadırlar. Böylece bir yandan hızla artan nüfus, öte yandan yoğun sömürü ve mülksüzleşme Doğu'nun yoksulluğunu arttırmaktadır. Gösterilen rakamlar ve atılan parlak nutuklar ne olursa olsun, Doğu'lu emekçilerin nisbi olarak, hatta mutlak olarak yoksullaştıkları bilinen bir gerçektir.

Silvan'daki anti demokratik baskılar

Silvan'da sıkıyönetim döneminde konulan gece sokağa çıkma yasağı, sıkıyönetimden sonra da devam etmiştir. Silvanlı gençlerin dört ay önce çeşitli yerlere başvurması ve Diyarbakırlı Sağlık Bakanının gayretiyle, yasak gece 23 den 24'e alınmış kısaltılmıştır. Daha sonra Silvanlı gençler eziyet görmeleri pahasına bu yasa dışı uygulamaya karşı durmasını bilmişlerdir. Bugün için bu konuda yazılı bir yasak yoktur, ama yılların getirdiği bir uygulama vardır. Silvan'da küçük bir azınlık dışında, gece sokağa çıkma tabusu kırılamamıştır. O kadar ki, Ramazan ayı olmasına rağmen kahveler ve lokantalar sahuru beklemeden saat 12'den sonra kapanmaktadır.

Gene bundan bir buçuk ay önce, gece otobüsten inen bir öğretmen, sokağa çıkma yasağına uymadığı gerekçesiyle bekçiler tarafından dövülmüştür...

Öte yandan Silvan'da önceki hafta şalvar giyen gençler emniyetin baskısına uğramışlar, Şalval giydiği gerekçesiyle, CHP gençlik kolları başkanı Ahmet Turan önce emniyet âmiri tarafından tartaklanmış, gece de bekçilere dövdürtülmüştür. CHP gençlik kolları olayı anlatan ve protesto eden bir bildiri yayınlayarak ilgili bakanlara ve çeşitli demokratik güçlere iletmişsede, basında bu hakaret ve dövme olaylarına yer verilmemiştir.

Sınır kasaba ve köylerdeki baskılar

Öte yandan birçok sınır kasabasında anti - demokratik baskılar sürmektedir. Özellikle Şırnak, Silopi, Çukurca ilçelerinde jandarma baskıları yoğunlaşmıştır. Sınır köylerine giriş çıkışlar kontrol altına alınmış, köylülerin seyahat özgürlükleri büyük ölçüde kaldırılmıştır. Kasabalarla ekonomik ilişki içinde bulunan köylüler köylerdeki ablukadan dolayı kasabalara inememektedir. Sadece köy ve kasaba ilişkileri değil civar köyler arasındaki ilişkiler de bu ablukadan dolayı hayli zayıflamıştır.

Burjuva partilerinin oy avcılığı

Doğu'da MSP'den CHP'ye kadar tüm burjuva partileri örgütlüdürler, Genellikle tefeci-bezirgânların ve eşrafın, ya da toprak ağalarının kontrolündeki burjuva politikasının doğulu emekçiye yalan ve demagojiden başka getireceği hiçbirşey yoktur.

Avukat, doktor vb. gibi birçok küçük burjuva kökenli politikacı da hakim sınıfların ideolojilerini temsilen bu politika cambazlığında halkı kandırarak milletvekili seçilme çabası içindedirler.

Türkiye'nin her tarafındaki politika batağı Doğu'da daha da çirkin metotlarla egemendir. Tıpkı Batılı emekçilerin olduğu gibi Doğulu emekçilerin de burjuva partilerinden bekleyecekleri hiçbirşey yoktur. Ve gene emekçi halkımızın uyanışına paralel olarak Doğulu emekçiler de uyanma ve demokratik hareketlenme içindedirler.

Sorun, işçi sınıfımızın ve yoksul köylülüğümüzün örgütlenmesi sorunudur. Sorun, demokrasi ve bağımsızlık mücadelesinin güçlenmesi sorunudur. Bu ise ancak işçi sınıfının partisinin öncü mücadelesiyle çözülebilir. Çünkü işçi sınıfı partisi soruna işçi sınıfı sosyalizminin bilimi açısından bakar. İşçi sınıfı devrimciliğinin ilkeleri ve yöntemleriyle *çözüme* ulaşır. Emekçi halkın demokratik iktidarına giden yolda, işçi sınıfı partisi, işçi sınıfının yoksul köylülüğün yanısıra tüm ezilen kitlelerin, emekçilerin demokrasi ve bağımsızlık özlemlerini dile getirir. İşçi sınıfı ve yoksul köylülüğün sosyalist partisi, tüm oy kaygılarından uzak olarak sadece ve sadece halkı örgütlemeği ve bilinçlendirmeği düşünür. İşçi sınıfının bilimi, halkın kurtuluşunun başkaları tarafından, bir elit kadro aracılığıyla değil, halkın kendi öncü siyasi örgütüyle ve buna bağlı demokratik ve ekonomik örgütlerle gerçekleşeceğini bilir. Sosyalist Parti, herşeyden önce halkın kurtuluşunun halkın kendi bağımsız, örgütlü ve bilinçli mücadelesiyle başarıya ulaşacağını savunur ve bu yolda yürür.

Bu yol üzerinde bir yandan hakim sınıfların baskı ve zorbalıklarına, öte yandan ırkçı, ümmetçi, şovenist vb. benzeri şartlandırmalara, gerici ideolojilere karşı ideolojik mücadele vermek işçi sınıfı sosyalizminin en önemli görevleri arasındadır.

Emekçi halkımızın genel bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi, tüm emekçilerimizin özgürlüğüne ve üstünlüğüne dayanan yönetimi ancak işçi sınıfının öncülüğünde verilirse kalıcı başarılara ulaşır. Tüm demokratik ve bağımsızlıkçı hareketlerin belirleyici öncü gücü, öncü ideoloji ise hiç şüphesiz SOSYALİZM'dir.

İşçi sınıfımızın ve yoksul köylülüğümüzün Sosyalist Partisi doğudaki her türlü anti-demokratik baskıya, zorbalığa ve burjuva partilerinin demogojilerine ve oy avcılığına karşı, mücadele etmenin kalıcı başarı yolunun sosyalist örgütlenmeden geçtiğini bilmektedir.

Panzer tanklı demokrasi

Baştarafı sayfa 1'de

elektrik coplarla teçhiz ve bu «oyuncakları» emekçilere karşı kullanmakla tahrik edilmiş olan toplum polisinin son olaylardaki davranışı emekçi halkımızın iyice gözünü açmıştır. Halkımız her haklı isteğinde, toplum polisinin, egemen güçler tarafından karşısına sürülecek ve kendisini zalimce yıldırmak ve sindirmek amacını güdecek bir kuruluş olduğunu bilincine her geçen gün daha iyi varmaktadır.

Toplum polisi elbetteki anti-demokratik baskıların baş sorumlusu değildir. O sadece hakim güçlerin halkımızın gelişen ekmek, demokrasi ve bağımsızlık mücadelesini bastırmak için kullandığı zor araçlarından biridir. Büyük bir ihtimalle bünyesindeki polislerin birçoğu emekçi ailelerden gelmektedir. Fakat seçilerek oluşturulan toplum polisleri ayrıca kışla hayatı şartlarında tutulup, eğitimlerinde karşı taraf olarak «İşçiyiz Güçlüyüz» «İşçiyiz haklıyız», ya da «Amerika Defol» yazılı pankartlılara saldırmağa alıştırılmışlar ve şartlandırılmışlardır. Böylece donanmış ve şartlandırılmış bir lumpenler ordusu resmi görevle görevlendirilmiştir.

Toplum polisi emekçi halka ve devrimci gençliğe karşı uyguladığı şiddetten ötürü, hakim sınıfların emir kulu olarak toplum nazarında suçludur. Fakat asıl baş suçlu, halkın karşısına böyle güçleri çıkartıp kendisi bilinçlenmemiş emekçilerin gözünde sureti haktan gözükmeği beceren emperyalizm ve yerli ortaklarıdır. Konunun aldatıcı bir yanı da toplum polisinin çoğu zaman bizzat sömürücüler tarafından değil, onların iktidarları tarafından kullanılmasıdır. Bu bakımdan yüzeyden bakıldığında asıl sömürücüler olan emperyalizm ve yerli ortaklarının suçluluğu bilinçlenmemiş emekçilere hemen görünmeyebilir. Kaldı ki günümüzde mevcut iktidarın yapısı bu meseleyi bir sis perdesi arkasına gizleyebilmektedir. Ama işçi sınıfının bilimi bu sis perdesini aralayınca herşey apaçık gözler önüne serilmektedir.

Bugün özgürlük ve demokrasiden yana olduğunu söyleyen ve bu özlem ve isteklerin sahibi geniş kitlelerin oy tasvibini alan CHP'nin ağırlıkta bulunduğu bir iktidar vardır. Nasıl olur da özgürlük ve demokrasi havarisi geçinen bu iktidar emekçi halkın en makul, en demokratik hareketlerine karşı toplum polisinin ileri sürülmesine yeşil ışık yakar, ya da en iyi ihtimalle böyle bir şeye göz yumar?

Bu derginin sayfalarında bu sorunun cevabı son zamanlarda defalarca verildi. İşçi sınıfının örgütlenme seviyesinin sermayeye göre daha düşük olduğu toplumumuzda istediği kadar «iyi niyetli» olsun CHP'nin finans kapitale yönelmesi kaçınılmazdı.

Böylece büyük sermayenin yanında yeralan CHP için sermayenin isteklerine katlanmak zorunluluğu ortaya çıktı. Şayet sermaye en demokratik hakları olan sendika seçme özgürlüğünü kullanmak isteyen işçilere karşı toplum polisinin gönderilmesini istiyorsa, şayet yaşama kavgası süren, gecekondu emekçilerinin yerlerinden yurtlarından edilmeleri için panzer tankları gerekiyorsa, varmış olduğu aşamada, CHP'nin girmiş olduğu finans kapital yolunun gereklerini uygulamaktan geri durması elbette beklenemezdi.

O halde CHP bütünüyle finans kapitalin partisi mi oldu? Elbette ki hayır. Türkiye gibi, emekçi sınıfların hem dış hem de iç olmak üzere iki katlı bir sömürü altında kaldığı ülkeler, salt finans kapitale dayalı bir sosyal demokrat iktidarı uzun süre dayanamaz. CHP'nin tabanındaki, kendi sınıf temelini yansıtan bu sınıf ve tabakaların özlemlerini dile getiren küçük burjuva kadrolar şovenizm sisi dağılıp, kaçınılmaz sınıf mücadelesi derinleştikçe, CHP'nin bu süratli sağa kayışını hoş karşılamayacaklardır. Ve kim ne derse desin CHP tabanındaki ve hatta gövdesindeki küçük burjuva demokratları ve ilericileri toplum polisinin zulmü karşısında elbette sessiz seyirci kalmayacaklardır. CHP'nin 14 Ekim'de «vaadettiği» özgürlük ve demokrasi ile bu kuruluşun ve genel egemen sınıf istibdadının bağdaşmayacağını küçük burjuva ilericileri de göreceklerdir. Özellikle işçi sınıfının mücadelesinin yükselmesi, sadece egemen güçleri değil, aynı zamanda küçük burjuva katları da sarsacak ve silkeleyecektir. Küçük burjuvazi özellikle son zamanlarda daldığı bu «hâb-ı gafletten» ancak ve ancak işçi sınıfının, sosyalist ve yurtsever gençliğin, yoksul köylülüğün devrimci dinamizmiyle uyanacaktır. Bu süreç içinde daha nice nice panzer tankları, polis copları ve kurşunları kimbilir kaç emekçinin, kaç öğrencinin canını yakacak, ama eninde sonunda, emekçi halkımız, küçük burjuvazi de dahil olmak üzere işçi sınıfı öncülüğünde birleşeceklerdir.

Toplumun öncü motoru olan işçi sınıfımızın bağımsız örgütlenmesi, her türlü baskıya ve haksızlığa karşı demokratik mücadele vermeği kendi baş görevleri arasında sayar. Ve işçi sınıfı bilir ki, sosyalistlerin başta gelen görevlerinden biri de demokrasinin sınırlarını günden güne genişletmektir. Ve işçi sınıfı gene bilir ki egemen güçlere karşı verilen mücadele kuyrukçulukla değil, bağımsızlıkçı ve devrimci tavırla, ama sol sektarizme düşerek değil, cephe politikası izleyerek sürdürülür.

Devrimci düşüncenin bedeli: 36 yıl hapis

Baştarafı sayfa 1'de

kuyrukçu unsurlardan başka kimseyi artık inandıramamaktadır.

Öte yandan, Elazığ'da iki ay kadar önce hükümetin Kıbrıs politikasını eleştiren bir bildiri dağıttıkları için, Ali Ekber Ökdemir ve Hikmet Tepe adlı gençler gözaltına alınıp tutuklanmışlardır. Gene bu gençler, Ankara'dan Elazığ'a geldiklerinde, bildirileri Emekli Yüzbaşı Hanefi Arslan'ın dükkânına koydukları için, Hanefi Arslan da «suçortağı» sayılarak tutuklanmıştır. Sonradan Diyarbakır'a sevkedilen tutuklular hakkındaki dosyayı Diyarbakır Devlet Güvenlik mahkemesi Ankara Sıkıyönetim mahkemesine sevketmiştir.

Üç «sanık» için kesilen tevkif müzekkeresinde 161 ve 162 ci maddeler öne sürülmektedir.

142 nci madde, bilindiği gibi, otuz yıldır nice devrimciyi ve sosyalisti zindanlarda çürütmüş, hemen her «istenmeyen» düşünceyi 142'ye sokmak adeta bir «gelenek» haline gelmiştir.

161 inci madde ise, savaş halinde hükümetin politikasına ters düşen yazı beyanat ve fiilleri kapsar... Bu maddenin de devrimci ve yurtseverler üzerine kasıtlı olarak uygulandığı açıktır. Çünkü Kıbrıs «harekâtı» sırasında Başta Başbakan yardımcısı Erbakan, Türkeş ve Ülkü Ocakları, olmak üzere bir çok kişi ve örgüt *hükümetin politikasına aykırı olan şeyleri* savunmuşlardır. Kimisi «taksim» kimisi Kıbrıs'ın tamamının işgalini savunmuştur. Ama bugün Bağımsız ve demokratik Kıbrıs tezini savunan, federasyona karşı çıkan devrimciler 161 ci maddeyle yargılanmaktadırlar.

Silvan DDKO üyelerinden olup sıkıyönetim mahkemesi tarafından arananlardan *Mahmut Okutucu* ve *Muhterem Biçimli*, affın kanunlaşmasından sonra gidip Devlet Güvenlik mahkemesine teslim olmuşlar ve serbest bırakılmışlar ancak aradan iki ayı aşkın bir zaman geçtikten sonra, aynı kişiler, af kapsamına giren dosyalarından ötürü, usülsüz olarak Silvan savcılığı tarafından yeniden tutuklanmışlardır. Sanıklar hakkında 146 ncı maddeden kovuşturma olmadığı, istenilen cezaların limiti 15 yılı aşmadığı, halde, yani dava tamamen af kapsamına girip, kesinlikle düştüğü halde, sırf keyfi ve güdümlü bir tutumla savcılık tarafından tutuklama kararı çıkartılmış ve savcılık bu konuda hiç bir gerekçe ya da kanun maddesi gösterememiştir.

Öte yandan Kitle'nin 22 ci sayısında bildirdiğimiz kanunsuz uygulama devam etmektedir. Af kapsamına giren bir suçtan ötürü Elazığ'da yakalanan gençler 14 aydır halâ hakim huzuruna çıkarılmamışlardır. Mahkemeye çıkarılmadan önce bile tahliyeleleri gereken gençler kasıtlı olarak 14 aydır hapiste tutulmaktadırlar...

Öte yandan, Simav'da, 142'nci madde'den tutuklanan üç maden işçisi de hâlâ hapistedir...

Yukarıda sıraladığımız örnekler, sadece kamuoyuna yansıyan veya KİTLE'nin haber alabildiği durumlardır... Daha buna benzer pek çok özgürlük düşmanı, anti - demokratik uygulama sürüp gitmektedir. Bunların çoğundan ne kamu oyunun, hatta sosyalist ve yurtseverlerin bile haberleri olmamaktadır. Öte yandan bildiri dağıtırken, afiş yapıştırken yakalanıp önce dayak yiyen işçilerin ve gençlerin uğradığı kanunsuzluklar ise «vakayi âdiyeden» sayılmaktadır...

CHP 14 Ekim seçimleri öncesinden, Türkiye'nin bir zindanlar ve işkenceler ülkesi haline geldiğini, dünya kamu oyununda Türkiye'nin prestijinin zedelendiğini sık sık belirtmişti...

CHP'nin devrinde de zindanlar yeniden doluyor, «düşünce suçları»na 36 şar yıla varan hapis cezaları veriliyor. Bir bildiriden dolayı gençler 8 yıllık hapislere atılıyor bir takım savcılar af kapsamına giren dosyaları bile ortaya çıkarıp devrimcileri tutukluyorlar...

CHP, Kıbrıs olaylarıyla yaygınlaştırılan şoven havadan yararlanıp desteğini güçlendirmiş, üstelik küçük burjuva aydınlarının ve kuyrukçularının da icazetini almıştır... Anti - demokratik uygulamaların bu ortamda yoğunlaşması bir tesadüf eseri değildir. Hele emekçiler üzerine yeni ekonomik yüklerin bindiği, ve ekonomik, demokratik mücadelenin hızlandığı bir ortamda bu baskıların artması üzerinde önemle durulması gereken olumsuz bir gelişmedir.

İşsizlik ve pahalılık halkımızı eziyor

Baştarafı sayfa 1'de

riyle İş ve İşçi Bulma Kurumu'ndan iş isteyenlerin sayısı 146.000 e yükselmiş bulunuyor. Oysa Haziran ayı içerisinde yurt dışına gönderilebilen işçi sayısı sadece 1999.

Diğer yandan İş Adamları Derneği tarafından yayımlanan «Altı Aylık Ekonomik Rapor» da 1974 yılının ilk 5 ayındaki işsiz sayısının 1973 yılının ilk 5 ayındaki işsiz sayısından %20 daha fazla olduğu açıklanıyor. Adana İş ve İşçi Bulma Kurumu «ilgililer»i de Adana'dan yurt dışına çıkmak için sıra bekleyen işçi sayısının 30.000 e çıkmış olduğunu açıklamış bulunuyorlar. Ve bütün bunlara ek olarak ta Maliye Bakanı Deniz Baykal Libya'ya vasıflı ve vasıfsız 100.000 Türk işçisinin gönderileceğini «müjde»liyor. Baykal'a göre «Libyalı'lar, biz müslüman kardeşlerine büyük ilgi gösteriyorlar. Ve her işlerini, ihtisasa dayanan yatırımların bizlere yaptırmayı kararlaştırmışlar. Halen, Libya'da çeşitli iş kollarında üç bin Türk işçisinin her türlü sosyal güvenlikten yoksun bir şekilde, en güç koşullarda çalıştırıldıkları gözönünde tutulacak olursa, Maliye Bakanı'nın «müjdesi» ile Libyalı'ların «biz Müslüman Kardeşlerine duydukları ilgi» daha iyi anlaşılmış oluyor.

Bütün bu gerçeklikleri karşısında, hiç olmazsa «hamamın namusunu kurtarmak için» Türk - İş bile, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da işsizliğin her geçen gün arttığını, kamu oyuna açıklamak zorunda kalıyor. Türk-İş'e üye işçi kuruluşları ve sendika yöneticilerinin bir kısmı, tamamen «politik» bir amaçla da olsa, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'daki istihdam sorununa hükümetin daha büyük ilgi göstermesini talep ediyorlar.

Finans Kapital güdümündeki kurumlar, sendikalar ve kişiler, bazan gerçeklerin bir kısmını açıklar, bazan aralarında bir kayıkçı döğüşüne girişir ve hemen her zaman ortalığı karıştırırlarken, emekçi halkımız da, bütün bu yaygaraların ardındaki somut ve acı gerçeği etinde, kanında, bedeninde duyuyor: Finans Kapital tahakkümünün doğal ve kapılmaz sonucu, günden güne büyüyen ve büyüyecek olan işsizliktir.

Öte yandan finans-kapital tahakkümü işsizlikte birlikte pahalılığı da artırmaktadır. Tekelci kapitalizmin bünyesel bir niteliği olan enflasyon giderek hızlanmakta ve halkımızın yaşama koşullarını her geçen gün dayanılmaz bir hale sokmaktadır.

Maliye Bakanı Deniz Baykal geçenlerde yaptığı basın toplantısında enflasyon hızının azaltıldığını, fiyat artışlarının durdurulduğunu söylemişti. Halbuki dünya kapitalizminin önde gelen örgütlerinden olan Uluslararası Ekonomi ve İşbirliği Teşkilatı (OECD) geçen hafta yaptığı bir açıklamada, Türkiye'nin enflasyon hızı bakımından dünyada üçüncü sırada olduğunu ve ülkedeki enflasyon hızının yüzde 25.9 olduğunu söylüyor. Bu rakkamın Maliye Bakanının iddialarıyla çelişmesi hayli ilginçtir.

Hükümet yetkililerinin ve diğer başka resmi açıklamaların, Haziran'dan beri fiyat artışlarının durduğunu iddia etmesine rağmen, çarşıda pazarda fiyatların hiç de aynı kalmadığını her gün görüyoruz. Başka bir gazete haberi de Türkiye'nin pahalılıkta dünyada birinci olduğunu bildiriyor. Buna göre, 1973'de 293 puan olan temel maddeler 326'ya, 268 olan tüketici fiyatları 286 puana çıkmış.

Hükümetin bir takım parasal ve polisiye tedbirlerle enflasyon, işsizlik ve pahalılıkla «mücadele» etme denemesinin verdiği sonuçlar işte bunlar.

Ülker işçilerinin demokratik

Baştarafı sayfa 1'de

renin müracaatı üzerine sıkı yönetim görevlileri ve polis ekipleri fabrikaya gelmişlerdir. Polis, Amerika'dan alınan ve ne zamandan beri kullanmak için can attığı panzerleriyle fabrikanın kapısına dayanmış, özel mülkiyetin kutsallığı ve dokunulmazlığı adına, işçi haklarının pekala dokunulabilir olduğu alışkanlığı ve inancıyla, işçileri fabrikadan çıkmaya davet etmiştir. Ancak, işçiler haklarını sonuna kadar korumaya kararlıdırlar ve fabrikayı terketmemişlerdir. Saat 18'de toplum polisinin takviye edildiği; polislerin yaka numaralarını sökerek son hazırlıklarını yaptıkları, ve fabrika önündeki işçileri zorla dağıttıkları görülmüştür. O andan sonra da, bir büyük tirajlı gazetenin tabiriyle «Panzerlerin barış harekatı» başlamıştır. Fabrikanın kapısı panzerlerle kırılmış, toplum polisleri içeri dalmışlar ve coplarla saldırıya geçmişlerdir. Çoğu kadın olan işçiler pencerelere çok yakın oldukları ve camlar şiddetli darbelerle kırıldığı için, birçok işçi ellerinden ve yüzlerinden yaralanmış, daha sonra cop ve camlarla daha ağır yaralananlar da olmuş ve hastahaneye kaldırılmışlardır. Bir işçi karakola götürülürken kolu kırılmıştır.

Saat 21'e doğru iyice hırpalanmış olan işçiler Fabrikanın arabalarına doldurularak Zeytinburnu karakoluna götürülmüşler ve burada göz altına alınmışlardır. İşçilerin karakola taşınmasından sonra işveren, görevlilere birer kutu bisküvi ikram etmiştir.

Olaylardan sonra Gıda - İş üyesi olduğu bilinen işçiler işe alınmamışlar, ertesi gün bunlara işbaşı yaptırılmamıştır. 300 kadar işçinin işten çıkarılacağı anlaşılmıştır.

İşveren Sabri Ülker de «elebaşı durumunda gördükleri 52 işçinin işine son verdiklerini» kabul etmiş, bunları «tahrikçi» olarak nitelemiştir.

Ülker bisküvi fabrikasında, hani şu şirin şirin reklamlarının radyolarda televizyonlarda yer aldığı, «unutma babacığım akşama ülker getir» diyen şirin yavrularının halkımıza tanıttığı Ülker bisküvileri işyerinde, işçiler üzerindeki yoğun sermaye baskısına, panzer'lerin barış harekatı da katılınca, Ülker olayları işçi hareketleri tarihimizde önemli bir yer alacaktır.

Ülker bisküvi fabrikasında meydana gelen olayların, bilinçlenme ve uyanma yolunda hergün bir adım daha ileri atan işçi sınıfımızın, 12 Mart öncesinde Gamak'da, Singer'de, Bossa'da, Demirdöküm'de, içinde yaşadığı olaylardan bir farkı yoktur. İşçi sınıfımız, kendi bağrından çıkardığı devrimci üyeleri başta olmak üzere, her yeni olayda, her sermaye baskısında, her mücadelede biraz daha deney kazanmakta, biraz daha bilinçlenmektedir. Kimlerin kendinden yana, kimlerin oy avcısı, kimlerin işçi sınıfı düşmanı olduğunu biraz daha iyi anlamaktadır. İşçi sınıfının demokratik taleplerinin ve uyanışının desteği ile iktidara gelenlerin işçi karşısındaki tavrı, İskenderun olaylarından sonra Ülker fabrikasındaki panzerli barış harekatında bir kere daha ortaya çıkmıştır.

Ülker olaylarının temelinde sendikal özgürlüklere tecavüz, işyerinde sarı sendikadan başka sendika yaşatmamaya kararlı patron zihniyeti yatmaktadır. Ne yazık ki, bu zihniyet, bu tecavüz, bu baskı bir kere daha gücünü iktidardan almış, onun tankı, panzeri, copuyla karşılaşmıştır. Ülker olayları üzerinde tekrar tekrar düşünmekte tüm işçiler ve devrimciler açısından önem vardır.

Hükümet Bunalımı yok koltuk kavgası var

Baştarafı sayfa 1'de

Son günlerin başka «ilginç» bir olayı da Demirel'in kaydettiği «gelişmeler». Anti-komünizm edebiyatının artık çakar almaz bir silaha dönüştüğünü geç de olsa anladığını zannettiğimiz Demirel, CHP'yi değme «solcu»lara parmak ısırtırcasına eleştirmeye başladı. Rakkamlarla, istatistiklerle, Ecevit hükümetinin politikasını yerden yere vuruyor. Sanki düne kadar kendi uyguladığı ekonomik politika pek farklıymış gibi, halkın ekonomik çıkarlarından söz ediyor.

CHP ile koalisyon ümidi DP yi de iyice karıştırıyor. Bakalım eski söylediklerini nasıl yalayıp yutacaklar. Bir kısmı bakanlık hayalleriyle her şeyi yapmaya razı, bir kısmı da ayıp olmasın diye dört dolanıp duruyor.

Siyaset sahnemizde oynanmakta olan bu hızlı ve oldukça renkli trajikomik oyun, sokaktaki vatandaşı da iyice şaşırtsa gerek. Kim kimden yana, kim kimin dostu, kim kime düşman iyice birbirine karışmış durumda şimdi. Anla, anlıya bilirsen. Anlaşılan tek birşey var, o da, burjuva partilerinin belkemiği olmadığı. Dün söylediğini bugün unutan, bir söylediğini bir söylediğini tutmıyan, iktidar meselesi söz konusu olunca gözleri başka hiçbirşeyi görmiyen bu partiler, öyle görünüyor ki, daha bir süre al takke ver külah halkımızın tepesinde kâh öpüşüp, koklaşıp, kâh döğüşüp hora tepecekler. Ta ki işçi sınıfının partisi, örgütlü bir şekilde ülkemizin siyaset sahnesinde hakkı olan yeri alıncaya kadar. O zaman isterlerse hizaya gelmesinler.

GENÇLIK VE DEVRIMCI MUCADELE

(II)

Her konuda olduğu gibi gençlik konusunda da önümüz deki görevleri ve bunları nasıl yerine getireceğimizi saptamadan önce, geçmiş deneylere, geçmişteki gençlik mücadelesine ve örgütlenme biçimlerine bakmak ve bütün bunları bilimin ışığında yeniden değerlendirmek gerekir.

Gençlik hareketinin geçmişteki hatalara yeniden düşmesini önlemek istiyorsak, onun geçmişteki başarılarını daha da artırmak, yaygınlaştırmak ve yeni boyutlara ulaştırmak istiyorsak, bütün bu hata ve başarıların ne olduğunu açık yürekliliklе, titizce araştırmak ve ortaya koymak zorundayız.

Geçen yazımızda da belirttiğimiz gibi, ülkemizdeki gençlik hareketinin sahip olduğu tarihsel gelenek ve özel koşullar, onun siyaset sahnesinde herkesin dikkate almak zorunda olduğu belli bir baskı grubu ve siyasi olayların gelişiminde söz sahibi olmasını sağlamıştır. Bu, 1965-71 dönemindе de böyle olmuş ve gençlik bu dönemde de etkili bir şekilde sesini duyurabilmiştir. Emperyalizmin ve finans - kapitalin her anti - demokratik ve faşist saldırısı, Amerikan emperyalizminin yurdumuzdaki ve dünyadaki her gerici girişimi, onbinlerce gencimizin protestosuyla karşılaşmıştır.

Önceleri öğrenci gençliğin kendi demokratik taleplerinden kaynaklanan ve «demokratik üniversite» sloganlarıyla yürütülen gençlik hareketi, kısa zamanda siyasi bir öz ve genel olarak düzene ve emperyalizme karşı olma niteliğini kazanmıştır. Bu hareket *haklı* nedenlere dayanmıştır, savunduğu şiarlar emekçi halkın çıkarları doğrultusunda olmuştur ve her zaman emekçi halk yığınlarını belli siyasi hedefler çerçevesinde birleştirmeyi, kendi çıkarlarını halkın çıkarlarıyla birleştirmeyi denemiştir; bütün bu nedenlerle geçmişteki gençlik hareketi *genel olarak* haklı bir hareket tir ve sahip çıkmamız, savunmamız gereken bir harekettir. Önceleri FKF (Fikir Kulüpleri Federasyonu) ve 1969'dan sonra Dev-Genç (Türkiye Devrimci Gençlik Federasyonu) örgütü içinde ve etrafında temsilcisini bulan bu gençlik hareketi *tarihi açıdan haklıdır* derken, onun da ülkedeki ekonomik çıkmazdan etkilendiğini, finans - kapitalin faşist baskılarına maruz kaldığını söylüyoruz ve bu nedenlerden ortaya çıkarak geniş gençlik yığınlarının halkın yanında yeralma isteğinin, onun sorunlarına devrimci bir çözüm yolu bulma ve ekonomik - siyasal çıkarlarına hizmet etme iyi niyetinin bir tezahürünü teşkil ettiğini kasdediyoruz. Bu yüzden de sosyalistler, Dev - Genç hareketini, belli bir kitlenin düzene karşı haklı bir karşı koyması olduğu için genel olarak savunmak, onun tarihi yerine sahip çıkmak zorundadırlar.

Dev - Genç hareketi, demokratik ve anti - emperyalist eylemleriyle geniş gençlik yığınlarının harekete geçirebilmeyi başarabilmiş ve emekçi halkımıza gençliğin önemli bir bölümünün kendi yanında olduğu izlenimini verebilmiştir. Aynı hareket gençliğin içinden sosyalizme açık, işçi sınıfının mücadelesine katılmak ve devrimci bir politika yapmak isteyen ve bu uğurda her türlü fedakarlığı göze alabilen kadroların doğmasına da yol açabilmiştir.

12 Mart öncesindeki gençlik hareketinin, emekçi halk kesimlerinde anti - emperyalist bir bilincin oluşmasına ve bunların kendi demokratik ve ekonomik taleplerini savunma da güçlenmelerine yaptığı nisbî katkıları da unutmamak gerekir. Bu sayede bugün öğrenci gençliğimiz içinde demokratik, anti - faşist ve anti - emperyalist bir geleneğin önemli ölçüde yer ettiğini, ve Dev - Genç örgütünün bu geleneğin oluşmasında en etkili unsuru teşkil ettiğini rahatlıkla söyleyebiliriz. Öyle ki 12 Mart sonrası faşist dönemde bile, en sert tedbirlere rağmen, Dev - Genç'in öncü durumundaki üyelerinin hepsinin kaçak ya da cezaevinde olmasına rağmen, çeşitli öğrenim kurumlarında belli bazı direnişler ve protesto hareketleri olabilmiştir.

Dev - Genç hareketine genel olarak sahip çıkmamız, tarihi haklılığını savunmamız gerekir demek, onun özel yapısını, örgüt ve mücadele anlayışını ve kendi siyasi anlayışını aynen kabul etmek, daha da önemlisi yeni çalışmalarımıza onu tüm olarak örnek almak anlamına gelmez. Tersine onun bütün yanlış ve eksikliklerini etraflıca incelemek anlamına gelir.

Gençlik hareketinin en büyük zaafı, yalnız kalması, emekçi halktan ve özellikle emekçi gençlikten pratikte ayrı kalması olmuştur. Ülkemiz de bu güne kadar emekçi gençliğin örgütlenmesi sorunu hiçbir zaman dikkate alınmamıştır. Bu, gerçek bir «işçi sınıfı partisi»nin günümüze kadar örgütlenememiş olması gerçeğinin objektif bir yansımasıdır. İşçi sınıfını ve emekçi halkı iktidar mücadelesi etrafında örgütlendirmeyi amaç edinmiş ve bu yolda doğru devrimci eylemde bulunmuş bir siyasi partinin yokluğu, emekçi gençliğin ihmal edilmesini de birlikte getirmiştir. Böylece öğrenci gençlik hareketi en doğal müttefikinden yoksun kalmış, emekçi yaşıtlarından, kardeşlerinden ayrı tutulmuştur. Bu durum, gençlik hareketine, gelişme ve eylem alanı olarak yalnızca üniversitelerin kalması sonucunu doğurmuştur. Öncü bir siyasi partinin yokluğu, kitlelerle örgütlü bağ kuramamayla birleşince gençlik hareketi tek başına kalmış, kendi objektif hayat alanı içinde gelişip güçlendiği ölçüde kitlelerden uzaklaşmış ve giderek tecrit olma tehlikesiyle başbaşa kalmıştır.

Bu durumun çok iyi farkında olan egemen sınıflar da, ellerinden geleni ardlarına komamışlar, gençliği tecrit etmek için her türlü oyunu oynamışlardır. Gençlik hareketi ne zaman etrafındaki tecrit duvarlarını yıkmaya çalıştıysa, her defasında finans - kapitalin baskı ve provokasyonlarıyla karşılaşmıştır. Gençliği üniversitenin dört duvarı arasına kapatabilmek için bitmek tükenmek bilmiyen komando saldırıları, polis baskınları tertiplenmiştir. Böylece devrimci gençlik ister istemez kendi güvenliğini sağlamak zorunda kalmış, ve gerçek amaç ve niyetleri yerine bu tertiplerle başetmeye çalışmıştır. Sonuç ise tam bir kördöğüşü ve onlarca fedakâr gencin katledilmesi olmuştur, ama finans - kapital parsayı toplamış ve gençlik hareketini emekçi halktan tecrit etmeyi kısmen de olsa başarabilmiştir. Bu durum öte yandan gençlik hareketinin belli kesimlerini silahlanmaya itmiş ve önce faşist saldırılara karşı kendi güvenliğini koruma amacıyla başlıyan bu silahlanma, harekete hakim olan küçükburjuva yapıyla birleşince giderek her sorunu silahla çözmek isteğine varmıştır. Böylece gençlik hareketi kendi objektif varlığına ters düşmüş ve geniş yığınların toplu ve örgütlü mücadelesi, yerini bireylerin kişisel kahramanlık ve şiddet hareketlerine bırakmıştır. Her görüşten, en geniş öğrenci yığınlarını haklı istekler etrafında harekete geçirmek ve siyasal olaylarda bir baskı gücü oluşturmak görevinde olan gençlik hareketi böylece giderek kendi doğal çevresinden, geniş öğrenci yığınlarından da tecrit olmuştur. Bunun sonucunda da 12 Marta gelindiğinde Dev - Genç gençlik yığınlarını faşizme karşı harekete geçirememiş ve faşizme karşı bireysel terörle mücadele edilebileceğini zanneden birkaç silahlı gruba dönüşmek zorunda kalmıştır.

Türkiye'deki gençlik hareketi her zaman ülkedeki sosyalist hareketten etkilenmiştir. Gençler, bütün iyiniyetleriyle sosyalizm diye kendilerine sunulan herşeyi benimsemeye, ilerlemeye çalışmışlardır. Ama sosyalizm diye gençlere öğretilmek istenen şeylerin her defasında burjuva ve küçükburjuva sosyalizmiyle sınırlı kalması, hareketin bir türlü tutarlı bir siyasi çizgiye kavuşamamasını doğurmuştur.

FKF 1965'de kurulduğunda TİP'e yakın gençlerin yönetimindeydi. TİP'e güveniliyor ve gençliğin örgütlenmesinde ondan çok şey bekleniyordu. Ama sosyalizmi sendikalizmin ve populizmin bütünleştiği bir parlamentarizm halinde sürdüren TİP yönetimi, emekçi sınıfların mücadelelerini örgütleyip, merkezileştiremediği için gençliğin isteklerini hiçbir zaman yerine getiremedi. Kendi varlık şartı olan pasifizmleri yüzünden, gençliğin dinamizmini işçi sınıfının yanına çekemediklerinden gençler süratle TİP'ten kopmaya başladılar. Gençliğin dinamizmini ve atılganlığını, ona devrimci bir yön vermek yerine, «aman faşizm gelir» diye karşılıyan TİP yöneticileri gençliğe doğru bir siyasal yön verme ve gençliği işçi sınıfı mücadelesine kazanma görevlerini başaramadılar.

Daha sonra TİP'e karşı bir örgüt yıkıcılığı şeklinde gelişen, işçi sınıfına ve onun öncülüğüne inanmıyan ve «asker - sivil aydın zümre»nin tepeden inme, bonapartist bir darbesiyle ülkenin emperyalizmden ve pre - kapitalizmden kurtulacağı varsayımı üzerine kurulmuş bir küçük burjuva ideolojisi olan MDD «stratejisi», TİP'ten umudu kesmiş olan gençlik içinde onun küçükburjuva yanlarını okşıyarak geniş destek buldu. TİP'in pasifizmiyle bağdaşamayan genç kadrolar, süratle «MDD'ci» olmaya başladılar. «Radikal» hükümet darbelerine bel bağlayıp böylece kendilerine hayat alanı arayan ve sosyalizmi buna alet etme deneyindeki MDD «strateji»leri için gençliğin dinamizmi hayati önem taşıyordu. Çünkü sübjektif niyetleri ne olursa olsun objektif durumları sosyalist hareketin yanında, gençliğin başkaldırışına da burjuva fraksiyonlarının iktidar mücadelesine alet etmekten ibaretti.

MDD yanılgısı, gençlikten «asker - sivil aydın» zümrenin bir uyarıcısı olmasından başka birşey beklemediği için, ne gençliğin disiplinli bir şekilde örgütlenmesine önem verildi, ne de sosyalist düşünce ve davranışın gençlik içinde hakim olmasına çalışıldı. Olumlu olarak ne yapıldıysa gençliğin kendi sağduyusu sonucu oluştu.

Ama gençlik duramazdı, bu kendi objektif varlığına ters düşerdi. TİP parlamentarizm ve pasifizmin sonucu boş bir kalıp haline gelmişti. MDD'ciler her şafak vakti yeniden, «o mutlu günü» beklemekten başka birşey yapmıyordu. Bu durumda gençlik hareketi zorunlu olarak en önemli hataya sürüklendi: siyasal bir partinin görevlerini üstlenme denemesine girdi. Yapılması gerekeni, yapması gerekenler yapmayınca gençliğin dinamizmi bunu üstlenmek zorunda kalacaktı. Dev - Genç yöneticileri kendilerini siyasi bir partinin görevlerini yerine getirecek militanlar olarak görmeye başlayınca, Dev - Genç kendi kendini inkâr etmek zorunda kalacaktı. Siyasi bir partinin yapısına sahip olmayan, her türlü üyeyi içinde barındıran bir örgüt, kendi şartlarıyla tabana zıt bir alanda faaliyet göstermeye çalışınca, ne bu yeni alanda herhangi bir şey başarabildi, ne de kendi asıl görevlerini yerine getirebildi Böylece tam bir açmazın içine düşüldü.

Öte yandan Türkiyedeki sol hareketin dağınıklığı, bölünmüşlüğü ve bütün hastalıkları Dev - Genç'e de yansıyordu. Bütün grup ve fraksiyonlar gençlik hareketinde de beliriyor, tam bir kayıkçı döğüşü hüküm sürüyordu. Bu durum gençliğin kendi zaaflarıyla da birleşince daha değişik şekillere bürünüyor,(disiplinsizlik, başıbozukluk, kendi bildiğini okuma, hotzotculuk, kariyerizm, dedikodu ve benzer hastalıklar genç kadroları kemiriyordu. Her grup, örgütü kendi zümre çıkarlarına alet etmede yarışıyordu. Bütün bu zayıflıklar sonucu Dev - Genç içinde hiçbir zaman sosyalist düşünce ve davranış hakim olamamıştır.

Bütün bu hatalardan sadece gençlik hareketinin yöneticilerini ve militanlarını sorumlu tutmak yanlış bir tavırdır. Onlar sonuna kadar iyiniyetliydiler, halkın kurtuluşu için çalışıyorlardı. Ama kendilerine yol gösterdiğini sandıkları «liderler»i ne ülke gerçeklerini doğru ve gerçekçi şekilde değerlendiriyor, ne de gençliği gerçekten işçi sınıfı mücadelesine yandaş yapmak istiyorlardı. Gençlik hareketlerinin günahlarının asıl sorumluları onları doğru devrimci çizgiye yöneltmek durumunda ve yükümlülüğünde olanlardır. Ama gençlik hareketinin kitlelere mal olmuş başarılarının yegane sahibi, gece gündüz demeden çalışmış olan, hiçbir menfaat beklemeden hayatları dahil herşeyi feda etmesini bilmiş genç militanlardır.

Dev - Genç hareketine sonuç olarak baktığımızda, görüyoruz ki gençlik hareketinin kalıcı başarılar elde etmesinin tek yolu kendi görev alanı içinde kalarak örgütlenmekten ve işçi sınıfı partisinin yol göstericiliğinden geçmektedir. Aksi takdirde, gençliğin dinamizmi her zaman hakim sınıfların çıkarlarına alet edilmek tehlikesiyle karşı karşıyadır.

Kapitalist Toplumda Sömürü ve Sınıflar

Kapitalist üretim ve kapitalist toplum adı verilen üretim ve toplum biçiminde, üretim işinin esas amacının üreticinin ihtiyaçlarının giderilmesi değil ticaret, değişim, olduğunu gördük. Kapitalist üretim biçiminde *Mal-Para-Mal* şeklindeki mal dolaşımının yerini, *Para-Mal-Para* şeklindeki bir para dolaşımı alır dedik. Bunu bir kere daha açıklayalım: Basit ticarî üretimde mal başka bir malı satın almak için paraya çevrilir. Yani zeytinyağ üreticisinin kumaşa ihtiyacı vardır. Zeytinyağını satar, elde ettiği parayla ihtiyacı olan kumaşı alır. Görüldüğü gibi burada esas olan bir ihtiyacın giderilmesidir. Oysa, üretici güçlerin gelişmesi, tekniğin ilerlemesi, insanın bilgisinin hünerinin gelişmesi, işbölümünün ilerlemesi ile böyle basit ticarî üretim üzerine kurulu bir toplumun geçirdiği değişiklikler sonucunda, kapitalist üretim biçimi yavaş yavaş doğmaya başlar. Basit ticarî üretimdeki mal dolaşımının formülü kökünden değişir. Artık *para* hareket noktası olur. *Para-Mal-Para* şeklinde bir dolaşım başlar. Yani, para herhangi bir mala, bu malı yeniden paraya çevirmek için yatırılır. Para ile satın alınan mal, kullanım için değil, yeniden satmak ve kâr sağlamak üzere işe yarar. Ama burada bir mesele vardır: Eğer satın alınan malın satışından sağlanacak para o mala yatırılan paradan daha fazla değilse, neden bunca zahmete girilsin. Kâr etmezse, kapitalist dediğimiz kişi neden bütün bu işleri yapsın. Demek ki *sermayenin formülü* diye adlandırılan Para—Mal—Para formülünde ikinci paranın ilk yatırılandan fazla olması gerek. Nasıl fazla olabilir? Alınan malı değerinden fazlaya satmakla, yani mal dolaşımı sırasında, birinci paranın büyüyemeyeceğini gördük. Çünkü değişimin genel formülüne göre, pazarda sadece birbiriyle aynı değerde olan mallar değişilir. (KİTLE, sayı 24). Şu halde ikinci parayı büyütmek, yani KÂR elde etmek için, kapitalist, piyasada öyle bir mal bulmalı ki, bu mal tüketilirken değer yaratsın. Bu inanılmaz mal vardır. İnsanlık tarihinin belli bir aşamasında piyasaya çıkmıştır. Bu, insanın (işçinin) *işgücüdür*.

İnsanın işgücünün meta olması, yani herhangi bir mal gibi parayla alınıp satılabilen bir şey olmasıyla birlikte kapitalist üretim biçimine geçilir.

İnsanın işgücünün metalaşması

İşgücünün metalaşması, alınıp satılabilen bir mal haline gelmesi, toplumun belli bir gelişme aşamasında ortaya çıkan bir olaydır. İnsanların büyük çoğunluğunun köle olduğu çağlarda, köleci toplumlarda, kölenin kendisi alınıp satılırdı. Köle hür değildi. Kölenin kendisi bir eşya gibi bir meta gibiydi, efendisine bağlıydı. Daha sonra, toprağı işleyen köylülerin derebeylerinin, senyörlerin toprağa bağlı adamları oldukları, bağımlı köylüler oldukları dönemler geldi. Kişi yine işgücünü özgürce satabilecek gibi hür değildi. Çeşitli yükümlülüklerle toprağa, toprak sahibine yani beye bağlıydı. Ancak kölelik ilişkilerinin toprağa bağımlılık ilişkilerinin çözülmesiyle; köylülerin çeşitli yollarla topraklarından kovulmaları veya topraklarını bırakmaları, toprağa bağımlılıktan kurtulmalarıyla; küçük üreticilerin, küçük köylülerin, zenaatkârların, topraklarından, küçük mülklerinden, üretim araçlarından kopmalarıyla, ortaya hiçbir mala mülke, ekibelicek hiçbir toprağa, kendisini geçindirebilecek hiçbir üretim aracına sahip olmayan insanlar çıktı. Bu gelişme İngiltere'de 16. yüzyılda başladı ve Avrupa'nın diğer ülkelerinde daha sonraki yüzyıllarda hızlandı. Böylece, toprağa ve kişiye bağımlı olmayan yani bu anlamda *hür;* satacak, yaşaması için üretim yapabilecek hiçbir mala ve üretim aracına sahip olmayan, bu yüzden de yaşamak için elinde sadece kendi işgücünü satmak imkânı olan insanlar çıktı ortaya. Buna *emeğen özgürleşmesi* adı verildi.. Yalnız bu özgürleşmeyi bir yandan kişinin tüm bağımlılık ilişkilerinden kurtulması, artık toprağa veya kişilere çeşitli yükümlülüklerle bağlı bulunmaması olarak anlamak, öte yandan da, bu kişinin artık işgücünü satmakta hür olduğu şeklinde anlamak gerekir.

Demek ki kapitalizmin doğup gelişmesi için bu türden işgücünü satmakta hür, kendisini yaşatabilecek üretim araçlarından tümüyle yoksun, bu yüzden de işgücünü satarak gecinmeye mecbur insanların varlığı zorunlu oldu. Bu meselenin bir yüzüydü. Meselenin öteki yüzü ve kapitalizmin doğması için gerekli diğer şart ise, bu işgücünü satın alabilecek, kullanabilecek, önemli miktarda üretim araçlarını elinde toplamış kimselerin varlığıydı. Yani kapitalistlerin varlığı...

Bir tanım

Böylece, «kapitalizm nedir» sorusunun cevabı, bir büyük ustanın deyişiyle şöyle de verilebilir: «Kitleler, hemen hemen hiç bir özel mülkiyete sahip olmadıkları ve böyle olduğu için de işçi olmaya mecbur oldukları halde, toprağın, araç ve gereçlerin, fabrikaların az sayıda büyük toprak sahibi ve kapitaliste ait olduğu bir toplum düzenine kapitalizm adı verilir.»

Kapitalist düzene adını veren: Sermaye

Söylemiştik: Kapitalizm, *kapital* kelimesinden, yani *sermaye* kelimesinden gelir. «Sermaye düzeni», «sermayeye dayalı düzen» demektir. Yani kapitalizmde belirleyici olan, kapitalist üretim biçimine özelliğini kazandıran şey, sermayenin meydana gelmesi, sermayenin varlığıdır. Nedir sermaye? Burjuva iktisatçıları sermayeyi daha çok bir para bir mal mülk yığını olarak görürler. Oysa toprağa gömülmüş bir servet, veya ilkel insanın iş aletleri, derebeyinin büyük toprağı, bu toprağı işlemek için gerekli üretim araçları, küçük zenaatkârın aletleri gerçek anlamda sermaye değildir. Üretim araçları ve para kendi kendine sermaye olmaz. ermaye ne bir para yığınıdır, ne de üretim araçlarıdır. Aslında sermaye, sömürenle sömürülen arasında beliren bir ilişki sonucunda doğar. Para ve üretim araçları ancak kapitalistin özel mülkiyetinde bulunduğu ve işçilerin sömürüsüne yaradığı zaman SERMAYE adını alır. Bu yüzden, sermaye diyince, burjuva iktisatçılarının anladığı veya anlatmak istediği gibi bir para ve mal yığını değil, kapitalist sömürüden, kapitalist ilişkilerden doğan bir üretim ilişkisi anlaşılır.

Bir örnekle anlatalım: Diyelim ki bir dokuma fabrikası var. Ve bu dokuma işinde kullanılan bir servet, bir para yığını var. Bu fabrika işlemeden dursa sermaye orataya çıkabilir mi? Hayır. Çünkü fabrikanın sahibinin elindeki para ve mal artmaz, yani daha önce sermayenin formülünde gördüğümüz (Para-Mal-Para), ikinci paranın birincisinden fazla olması diye bir olay meydana gelemez. Peki bu fabrika işlese, ama işçileri hiç sömürmese, yani işçi ne değer üretiyorsa o kadar ücret alsa, ARTI-DEĞER sömürüsü diye bir olay olmasa, ikinci para büyüyebilir mi? Yine hayır. Bu durumda da fabrika ve fabrika sahibinin elindeki para sermaye sayılmaz. Sermayenin meydana gelebilmesi için, daha önce anlattığımız gibi, artı-değer sömürüsü gereklidir. Yani işgücünü satmaya mecbur olan işçinin, işgücünü satın alan kapitalist tarafından sömürülmesi; artı-değerin sermayeye katılması gereklidir. İşte bu yüzden Sermaye diyince kuru bir para yığını veya üretim araçlarını değil, üretim araçlarının özel mülkiyetine ve işçinin sömürülmesine, yani artı-değer sömürüsüne dayanan bir ilişki anlarız. Sermaye bu ilişki sonucunda meydana gelir ve artar... Bu ilişki kapitalistin işçiyi sömürme ilişkisidir.

Kapitalist sömürü nedir?

Sermaye aslında üretim araçlarının sahibi durumundaki bir azınlığın (kapitalistlerin) işgücünden başka satacak birşeyi olmayan bir çoğunluğu (işçileri) sömürmesinden doğar ve büyür. Bu, daha önce gördüğümüz gibi (KİTLE sayı 25) artı-değer sömürüsüdür. Kapitalist sömürünün özü, sermayeyi meydana getiren şey, artı - değerdir. Artı değer işçi sınıfının kapitalistler tarafından sömrülmesi sonucunda sağlanır. Fabrikada çalışan işçiler, artı değer sömürüsünü biraz düşününce hemen buluverirler. Diyelim ki bir işyerinde çalışan yüz işçi günde bin metre yünlü kumaş dokuyor. Bin metre kumaşı kapitalist, yani fabrikanın sahibi toptan kaça satar. Metresi 100 liradan olsa, günde yüz bin lira eder... Peki yüz işçiye fabrikatör günde ne kadar ücret ödüyor. Ortalama elli lira olsa, beş bin lira eder. Hammaddeye yatırılan parayı koy, fabrikanın işlemesi için gerekli giderleri koy, makinelerin eskime payını da koy üstüne. Farz edelim ki günde 50 bin liralık gider var. Ortada hiçbir sömürü olmasa işçilere ödenen ücretlerin ve bunların toplamının 1000 metre kumaşın satış fiyatına eşit olması gerekirdi. Böyle olsa, yani fabrikatörün masrafı kazancına eşit olsa, neden bunca zahmete girsin? Hepimiz biliriz; böyle durumlar olduğu zaman fabrika sahibi işi hemen tasfiye eder... İşte kapitalistin masraflarından sonra cebine kalan miktar onun kârıdır ve bu kâr doğrudan doğruya işçinin sömürülmesinden doğmuştur. Bu, artı değerdir. Bazı işlerde artı değeri hesaplamak çok kolaydır. Her işçi bunu rahatça yapabilir. Bazı işlerde, artı değer sömürüsünü somut olarak, elle tutulur şekilde görmek daha zordur. Ama kapitalist üretim biçiminin, kapitalist sömürünün belkemiği artı değer sömürüsüdür. Sermaye, artı değerle büyür. Kapitalistin kârı özünde bundan başka birşey değildir.

İnsanın insan tarafından sömürülmesi sadece kapitalizmle birlikte başlamaz. Daha önceki toplum biçimlerinde de, kölelik düzeninde de, toprağa, beye bağımlılık döneminde de bir azınlığın bir çoğunluğu sömürmesi söz konusudur. Ama bütün diğer sömürü biçimleri son derece açıktır. Köle kırbaçla, zorla çalıştırılır. Toprağa bağlı, beyin yarı kölesi durumundaki köylünün sömürülmesi de açıktır; ürettiği ürüne zorla el koyulur. Kapitalist sömürünün bir sinsi, bir saklı tarafı vardır. Burada, daha önce de söylediğimiz gibi işçi görünüşte hürdür, bağımlı değildir. Ama bu sadece bir görünüştür. Görünüşte kimse onu çalışmaya zorlamaz. Ama düşünün ki işçi hiçbir üretim aracına sahip değildir ve kapitaliste işgücünü satmazsa. kapitalistin kendi sırtından artı değer elde etmesini kabul etmezse, yani kısaca sömürülmeyi kabul etmezse açlıktan ölür. İşte bu yüzden ,işçi sadere görünüşte hürdür. Onun durumu bir çeşit *ütretli kölelik-tir*. Bu kölelik, bu sömürüye katlanma durumu kapitalist toplumda maskelenmiştir. Örneğin burjuva iktisatçıları, işçinin aldığı ücretin işçinin emeğinin karşılığı olduğunu söyleyerek kelime oyunu yaparlar. İşçi emeğinin tam karşılığını alsaydı sermaye nasıl büyüyecek, artı değer nereden sağlanacak, kapitalist düzen ve sömürü nasıl devam edecekti? Kapitaliste kâr havadan mı yağacaktı?

Kapitalist toplumda sınıflar

Yukarda anlattığımız gibi, üretim araçlarının kapitalist mülkiyeti ve işçinin sömürülmesi, kapitalist toplumu, başlıca iki karşıt sınıfa böler: Bir yanda kapitalistler ki bunlara BURJUVA adı, Burjuva sınıfı adı verilir. Öte yanda ücretli işçiler, ki bunlara İşçi sınıfı (Proletarya) adı verilir.

Üretim araçlarının özel mülkiyetinin ortaya çıktığı her toplumda, sömüren ve sömürülen sınıflar da ortaya çıkar. Üretim araçlarına sahip olanlar, olmayanları çeşitli biçimlerde sömürürler. Çeşitli tarih dönemlerinde insanlar köleler ve efendiler olarak, veya toprak beyleri, senyörler ve toprağa bağlı köylüler, serfler olarak ve buna benzer başka şekillerde bölünmüşlerdir.

Kapitalist toplumda bu sınıflar, *burjuva* ve *proletarya* olarak ortaya çıkar. Üretim araçlarının özel mülkiyetine, sermayeye sahip *burjuvalar* ve işgüçlerinden başka satacak birşeyleri olmayan *işçiler* yani *proletarya. Burjuva* sınıfı işçi sınıfı (proletarya) birbirine karşıt sınıflardır ve çıkarları birbiriyle çatışır, uzlaşmaz. Kapitalizm geliştikçe işçi sınıfı çoğalır, kapitalistler azalır.

Kapitalist toplumda iki *temel sınıf* olan burjuvazi ve proletarya'dan başka, büyük toprak sahipleri sınıfı da vardır. Küçük üreticiler, yani küçük toprak sahipleri veya küçük iş sahipleri de vardır ki, bunlara *küçük burjuvazı* denir. Ayrıca kapitalizm öncesi toplum ve üretim biçimlerinden kalma başka sınıflar da vardır. Meselâ tefeci-bezirgânlar, toprak ağaları vb.. Ama kapitalist toplumun iki temel sınıfı burjuvazi ve proletarya'dır.

Kapitalist toplumun gelişmesi

Buraya kadar kapitalist üretimin nasıl bir üretim biçimi olduğunu, belkemiğinin ne olduğunu, nasıl bir sömürüye dayandığını, sermayenin, artı değerin ne olduğunu ve kapitalist toplumda sınıfları kısaca gözden geçirdik. Hemen söyleyelim ki, hiçbir şey aynı kalmadığına, herşey durmaksızın değiştiğine ve geliştiğine göre, kapitalist toplum da değişir ve gelişir. Doğuş halindeki kapitalizm, ilk gelişme aşamasındaki kapitalizmden farklıdır. Hele çok gelişmiş ve tekelcileşmiş kapitalizmden büsbütün farklıdır. Bu gelişme nasıl olur? Kapitalizm tekelci kapitalizme nasıl dönüşür. Önümüzdeki haftanın konusu bu...

Faşist Darbeden Bugüne Kıbrıs Olayı ve Doğru Yorum

Kıbrıs olayları ağırlığını yavaş yavaş hükümet bunalımı, erken seçim gibi iç politikaya ilişkin konulara terkediyor. Üstelik soruna yeniden diplomatik yollardan çözüm aranacağı, askeri yolların —hiç olmazsa şimdilik— denenmeyeceğini gösteren belirtiler var. Nitekim Başbakan Ecevit de bir Alman dergisine verdiği özel demeçte bunu açıkça ifade etti. Kısacası Kıbrıs sorununda yeni bir dönemece gelinmiştir. KİTLE, hiç kuşkusuz Kıbrıs Dosyasını sonuna kadar açık tutacak, gelişmeleri aralıksız izleyecek, yorumlayıp değerlendirecektir. Ancak 15 Temmuz'da, CIA'nın yaptığı darbeden günümüze kadar geçen dönemin bir dökümünü yapmayı, olayların ve olayların yorumlanışındaki yanlış ya da doğru çizgilerin bir bilançosunu sunmayı ve Kıbrıs sorununun bu güne kadar olan gelişimini bu şekilde noktalamayı uygun gördük. Bu, hem bir hatırlama hem de iki aylık uzunca ve yoğun olaylarla dolu bir döneme toplu bir bakış olacaktır.

Kıbrıs, darbeden çok önceki günlerde de, değerlendirilirken «bir kaynayan kazan» olarak nitelenıyordu ve kazan 15 Temmuz günü patladı. Eski EOKA'cı ve Yunan Cuntası'nın mutemet adamı olarak bilinen Nikos Sampson'un, Makarios'un yerine Cumhurbaşkanı ilân edildiği ve 650 faşist Yunan Subayının yönetiminde tezgahlanan bir darbe ile Makarios yönetimi devrildi. Yunan cuntasının ve emperyalizmin kanlı eli adaya uzanmış ve «Yeşil ada» bir kere daha «kanlı ada»ya dönüştürülmüştü. Darbe ile birlikte başlayan ve doğrudan emekçi halkın temsilcilerine, demokrasi yanlısı güçlere yönelen faşist saldırı, Kıbrıs'ta amansız bir katliama girişti. Ada Rumlarının, yüzde kırkının oy desteğine sahip ve Kıbrıs'ın en güçlü siyasi örgütü olarak bilinen Emekçi Halkın İlerici Partisi saflarından, faşist olmayan bütün unsarlara kadar yayılan bir terör dalgası Kıbrıs'ı bir kaç saat içinde tam bir iç savaş şartlarına götürdü.

Türkiye'de olayları yakından izleyenler için bile kısmi bir sürpriz sözkonusuydu. Nitekim Kıbrıs olayları patladığında Dışişleri bakanı yurtdışında bulunuyordu. Başbakan bir yurtiçi geziye başlamıştı ve Türkiye kamuoyu olup-bitenlerden ancak darbeden iki saat sonra haberdar olabilmişti.

● İlk değerlendirmeler ilk yorumlar

Süpriz belirgin bir şaşkınlığı da birlikte getirdi. Basın olayları yorumsuz vermeye itina gösteriyor, hükümet yada siyasi parti yöneticileri yuvarlak demeçlerle «zaman kazanmaya» çalışıyorlardı. Sözgelimi Başbakan, «Adada bir emrivaki ile karşı karşıya bırakılmamıza müsaade edemeyiz» diyor, «Darbe Enosise giden bir emrivaki değil midir» sorusunu ise «öyle görünüyor» şeklinde cevaplıyordu. Darbe olayı karşısında Türkiye'nin demokratik ve siyasi kuruluşları da genellikle yorumsuzluğu tercih etmişlerdi. Yalnız Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Kıbrıs darbesi duyulur duyulmaz bir bildiri yayınlamış ve Kıbrıs'taki faşist darbeyi şöyle değerlendirmişti:

«Bu darbe hareketi hiç kuşkusuz Amerikan emperyalizminin açık güdümündeki Yunan Cuntası tarafından tezgahlanmıştır. Yıkılmak istenen, bağımsız ve antiemperyalist Kıbrıs devletidir. Türkiye bu olaya, Kıbrıs Rum kesiminin bir iç olayı gözüyle bakamaz.. Türk hükümetinin olaya aktif bir tavırla eğilmesi ve önümüzdeki günlerde başlayabilecek faşist terörü ve katliamı önlemek üzere gerekli tedbirleri cesaretle alması gerekir».

Darbenin ikinci ve üçüncü günleri yorum yapmaktan kaçınıp bir takım genelgeçer alternatifleri sıralamaktan ibaret tavır, bütün burjuva çevrelerinde sürüp giderken, TSİP ardarda yayınladığı bildirilerle darbenin yönelimlerini ve muhtemel sonuçlarını ısrarla vurguluyordu. 16 Temmuz günü yayınlanan TSİP Basın bülteninde şu satırlara yer verilmişti:

«... Kıbrıs'ı bir NATO ülkesi haline getirmek isteyen emperyalizmin bu konudaki nihai planının 'ikili Enosis' olduğu açıkça biliniyor... Bu fiili durum Kıbrıs halkının özgürlüğünü ve Kıbrıs'ın bağımsızlığını *yok edici yönde geliştiği takdirde* Türkiye meselesye mutlaka aktif olarak eğilmeli, ancak bu konuda alacağı tedbirler *mutlaka Kıbrıs'ın bağımsızlığını sağlayacak yönde olmalıdır.*»

Bu - daha sonra defalarca kanıtlanan - doğru görüş, 18 Temmuz günü TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz tarafından Ecevit'e gönderilen bir mektupta da tekrarlandı ve Başbakan bu konuda uyarıldı.

● Türkiyenin müdahalesinden önce

Türkiye'nin Kıbrıs'a 19 Temmuz günü gerçekleştirilen askerî müdahalesinden önce Ankara'da başlayan yoğun diplomatik çabalar, Ecevit'in İngiltere'ye yaptığı ani gezi ile Londra'da yoğunlaştı. Aynı günlerde, faşist darbeye karşı «Bu Rumların bir iç meselesidir. Türkler buna asla karışmamalıdırlar. Mücahitler! Bulunduğunuz bölgeyi terketmeyiniz ve her türlü Rum sızmasını önleyiniz. Kıbrıs Türkleri Rumların bu iç meselesine karışmayacaktır. Türklerin mal ve can güvenliği sağlanmıştır» şeklinde demeçlerle gözleri önünde cereyan eden faşist terörü ve Kıbrıs'ın Rum kesimindeki emekçi halka yönelen kanlı saldırıyı «seyretmeyi» öğütleyen Denktaş da ufukta görünen «Kıbrıs Türk devletinin Cuchur-başkanlığı» hülyalarıyla dil değiştirmiş ve Türkiye'nin «taksim»e yönelik bir müdahalesi için çağrılara başlamıştı. Kıbrıs konusunda kamuoyuna açıklanan ABD İngiltere, Hollanda, Fransa ve diğer emperyalist mihrakların görüşleri ise bir Türk müdahalesini önlemek ve bir müdahaleyi «dıştan gelecek her müdahaleye karşıyız. Kıbrıs sorunu barışçı yollardan çözümlenmelidir» şeklinde yönlendirme eğilimleri olarak ortaya çıktı. O sıralarda Ada'daki faşist terör olanca hızı ile devam etmekteydi.

Ancak Ecevit'in Londra temasları sonuç vermedi ve 19 Temmuz'u 20 Temmuz'a bağlayan gecenin sabahı, Türk Silâhlı Kuvvetleri, Girne kıyılarına çıkartma yaptı. Aynı gün, 14 İlde sıkıyönetim ilân edilmişti.

Kissinger'in yardımcılarından Joseph Sisco'nun önleme gayretleri sonuç vermemiş ve Türkiye -özellikle- ABD'nin görünürdeki muhalefetine rağmen Kıbrıs'a askerî müdahalede bulunmuştu.

● Şoven çığlıklar başlıyor

Askerî müdahale ile birlikte Türk basınında «şoven» çığlıklar yükselmeye başladı. Başbakan'ın «barış harekâtı» adı verilen askerî müdahalenin amaçlarını açıklayan demeçleri bu şoven çığlıklar arasında daha ilk günlerde kaybolup gitmeye başlamıştı. Sağ basın olayı hemen - ve doğallıkla - bir «fetih» şeklinde değerlendirmeye gayret ediyordu. Ne var ki ilerici, demokrat hatta solcu bilinen gazete ve yazarlar da bu konuda belirgin bir «şovenizm»e kendilerini kaptırıverdiler. Çıkartma hemen her çevre tarafından kayıtsız şartsız destekleniyordu. Aynı günlerde KİTLE'nin başyazısı ise olaya şöyle yaklaşıyordu:

«... Türkiyenin aldığı müdahale kararı... Kıbrıs'ı bağımsızlığının sağlanması, Kıbrıs'ta demokrasinin yeniden kurulması, Ada'nın toprak bütünlüğünün ve Ada halkının güvenliğinin güvenlik altına alınması şeklinde açıklandı. Müdahale ancak bu amaçlar sonuna kadar izlendiği ve bu amaçlardan taviz verilmediği, kısaca emperyalizmin oyunlarına, plânlarına gelinmediği takdirde başarılı sonuçlara varabilir ve ancak o zaman... demokratik güçlerin destek ve güvenini sağlayabilir...» (KİTLE. 23 Temmuz 1974 Sayı: 18)

Aynı gün yayınlanan TSİP bildirisinde ise şu görüşlere yer verilmişti:

«Türkiye Sosyalist İşçi Partisi emperyalist etkilerden, NATO üslerinden arınmış, bağımsız ve demokratik Kıbrıs Devleti'ni... en uygun çözüm olarak görmüştür... Kıbrıs'ın bağımsızlığını ihlâl edecek her türlü çözüme kesinlikle karşıyız. Hükümetin, sayın Başbakan'da sözcülüğünü bulan Kıbrıs'ın bağımsızlığı, özgürlüğü ve demokratikliği, amaçlarını benimsiyoruz».

Kıbrıs'ta askerî harekat gelişmeye başladıkça demokratik örgütlerin pek çoğunda belirgin bir sessizlik izlenirken büyük sermaye basını azgın bir şoven propogandaya başladı. Öteden beri Kıbrıs olayını bir tiraj konusu yapmış olan ve bunda zaman zaman başarıya ulaşan Hürriyet gazetesi, 22 Temmuz günü yayınladığı başyazısında «Kana kan, dişe diş istiyoruz» başlığı altında şöyle diyordu:

«... Bildiğimiz bir şey varsa tarihin hiç bir devrinde Türk milletinin, Elenlere boyun eğmediği ve eğmeyeceğidir... Dünya kamuoyu artık şunu bilmelidir: Bu bir savaştır. Kana kan, dişe diş verilecek bir savaş».

Barış harekâtı hızla yön değiştiriyor, başlangıçta özellikle Ecevit'in ağzından duyulan Anti- faşist hatta yer yer anti-emperyalist sloganlar geri plana itiliyordu. Nitekim ateşkes'i izleyen günlerde resmi demeçlerde de artık Kıbrıs'ın bağımsızlığı, Kıbrıs halkının özgürlüğü ve Kıbrıs'ın toprak bütünlüğünün korunması konularına kesinlikle yer vermez oldu. Oysa o günlerde TSİP'nin Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz, verdiği bir demeçte şunları söylemekteydi:

«Ecevit hükümeti Kıbrıs'ın bağımsızlığı, ve toprak bütünlüğü adınan ve Kıbrıs'a demokrasi, özgürlük ve kardeşlik sloganıyla Kıbrıs'a müdahale yetkisini kullandı. Ne var ki özellikle ABD'nin araya girmesiyle sağlanan ateşkes'le birlikte, ilk gün ileri sürülen 'Kıbrıs'ın bağımsızlığı, Kıbrıs halkının özgürlüğü ve Kıbrıs'ın toprak bütünlüğünün korunması' tezinden söz edilmez oldu. Bu günden sonra diplomatik yollar denenecektir. Masaya oturulacaktır. Ama bütün bu temas ve tartışmaların *birinci maddesi olarak Kıbrıs'ın bağımsızlığı* şart koşulmadıkça varılacak her türlü çözüm, emperyalist kuvvetlerin işine yarayacaktır. Emperyalizmin çıkarına olan bir çözümün ise halkımıza ve Dünya halklarına yararlı olmasına imkân yoktur».

● Birinci Cenevre görüşmeleri

Cenevre Barış görüşmeleri sermaye basınındaki sözcüler tarafından başlangıçta kabaran - kabartılan - şoven duygulara uygun olarak olumsuz karşılandı. AP organı Son Havadis'te Tekin Erer 30 Temmuz günü, köşesinde...» tam zafer üzerinde ve tam en başarılı safhada hükümetin ateşkes'e rıza göstermesi aklın kabul edeceği şey değildir. Hiç olmazsa harekât bir hafta sürmeliydi. Zaten ordumuz bir haftada, Kıbrıs'a tam olarak hakim olurdu. Böyle yapılmadı ve ordumuzun zaferine gölge indi» diye yazıyordu.

Meydanın ve Devir dergisi gibi tekelci sermayenin çeşitli kanatlarının siyasi ve iktisadi görüşlerini «*iyi*» yansıtan dergilerde ise, barış görüşmelerinin ilk günü sermaye çevrelerinin ilk günlerdeki sessizliklerinin yırtıldığı ve handiyse bütün bir tekelci sermaye kesiminin birdenbire «Ecevitçi» oluverdiği gözleniyordu. Altemur Kılıç, Ecevit'e övgüler düzerken, Mitat Perin, «askerî harekatın, ekonomik hahrekât ile tamamlanmasını» savunuyordu. Nitekim Perin'in yaktığı yeşil ışık daha sonra gerçek sözcüleri tarafından da ifade edildi. Türk Sanayici ve İşadamları Derneği Başkanı Feyyaz Berkez, İzmir'de yaptığı konuşmada aynen Meydan dergisinin kelimelerini kullanarak «Şanlı ordumuzun başardığı askerî harekâtı, Türk sanayicileri olarak biz de ekonomik çıkartma ile tamamlayacağız.» dedi.

Cenevre görüşmeleri zaman zaman kesilme tehlikesiyle karşılaşarak devam ederken demokratik örgütlerden de öneriler gelmeye başladı. TÖB-DER «Federasyon tezinden yana olduğunu» açıkladı. Bu tez, daha sonra «bağımsız federasyon tezine bile tahammülleri olmayanları» eleştirirken Milliyet gazetesi, yazarı Mümtaz Soysal tarafından da benimsendi.

Kıbrıs olayının bu döneminde sendikalar da diyaloğa katıldılar ve Ecevit'in askerî harekâtın ilk günlerinde kullandığı deyimlerden bölük pörçük alıntılar yaparak düzenlendikleri bildirilerinde «Müdahaleyi desteklediklerini» belirttiler. Bu arada doğru görüş ortaya koyabilen bir kaç sendika ise bildirilerini, görüşlerini basına yansıtamadılar. Sermaye basını «*çatlak ses*» istemiyordu.

Aynı günlerde TSİP'nin, Kıbrıs sorununun işçi sınıfı sosyalizmi çizgisinde yorumlanmasını sağlamak amacıyla düzenlediği demokratik eylemler polisin ve devlet görevlilerinin baskıları ile karşılandı.

● Birinci Cenevre anlaşması imzalanıyor

1. Cenevre görüşmeleri 30 Temmuz günü geç vakit imzalandı. Ancak bu anlaşma, ayrıntılı bir «ateş-kes» anlaşmasından fazla bir şey değildi. Nitekim daha resmi imza töreni yapılmadan konferansı ikinci bölümünde savunulacak Türk tezi ile ilgili son derece yoğun bir tartışma başladı. Federasyon kavramı üzerinde duruluyor ve «kantonal federasyon», «Coğrafi Federasyon» kelimeleri tartışılıyordu. Ancak kısa süre sonra işçi sınıfı çizgisi dışındaki bütün çizgiler «coğrafi federasyon» yada daha sağındaki görüşlerde karar kıldılar.

O günlerde KİTLE gazetesinde yayınlanabilme olanağı bulan İYÖKD bildirisinde şöyle deniyordu:

«... Bizler şuna inanıyoruz ki Kıbrıs halkının kaderi kendileri tarafından çizilecek ve Tam bağımsız ve gerçekten demokratik Kıbrıs ergeç bu halklar tarafından kurulacaktır...»

Bağımsız Kıbrıs tezi «Avrupada Türkiye Demokratik İşçi Dernekleri Federasyonu (TDF)» tarafından da benimsendi.

● 1. ve 2. Cenevre arası

Ağustos ayının ilk günlerinden itibaren kimi gün azalarak, kimi gün en azgın boyutlara ulaşarak şoven dalga sürüp gitti. 1 Ağustos günü Kıbrıs'ın fethinin 403. yıldönümü kutlanırken Hürriyet Gazetesinde bir demeci yayınlanan Denktaş açık açık şöyle diyordu:

«Başkentimiz Girne olacaktır»

Feyyaz Berker, İzmir'de verdiği ikinci bir demeçle tekelci sermayenin tercihlerini netleştirdi. Berker şöyle dedi:

«Ekonomik bakımdan kendi kendine yeten bir Kıbrıs yaratacağız. Biz işadamları olarak bunun hazırlığına başladık.»

Finans kapital, «Kıbrıs bakir pazarına» iştiha dolu bakışlarını yöneltmişti. Berker bu demeci 3 Ağustos günü vermişti. Aynı gün TSİP «Emekçi halkımıza» başlıklı bir bildiri yayınladı ve baştan beri sürdürdüğü çizgiyi ısrarla savunduğunu bir daha açıkladı. TSİP bildirisinde şöyle deniyordu:

«Emperyalistler aralarındaki çelişkiler ne olursa olsun, Kıbrıs'ı bir NATO üssü haline getirmekte kararlıdırlar. Ve Dünya halkları da Kıbrısı ve benzeri ülkeleri emperyalizme yem etmemeğe kararlıdırlar. Bütün meselenin temelinde düğümlendiği nokta budur... TSİP Kıbrıs'ın kendi toprak bütünlüğü içinde bağımsız ve demokratik, özgür bir ülke olarak kalması, Adadaki *tüm* emekçi halkın haklarının korunması ve geliştirilmesi ve kendi kaderlerini kendilerinin tayin etmeleri için sonuna kadar mücadele etmeyi görev bilir»

KİTLE Gazetesi ise 6 Ağustos tarihli 20. sayısında Kıbrıs ve İşçi Sınıfının tavrı başlıklı bir başyazı yayınlıyor ve Kıbrıs üstündeki emperyalist emelleri enine boyuna inceledikten sonra şunları vurguluyordu:

«Ülkemizdeki yerli oligarşinin emelleri sağ ve şoven güçlerin taksim teziyle uyuşmaktadır ama görevimiz ne kadar güç olursa olsun, bu güçlükler önünde asla geri çekilmemek gerekir»

● İkinci Cenevre Konferansı

Kıbrıs olaylarının en önemli dönemeç noktalarından biri olan İkici Cenevre konferansı başlamadan önce şoven tahrikler meyvesini vermeye başladı ve Türkiye barış masasına «Dediğim dedik. Ya dediğim olur yada bu iş biter» havasında oturdu. Nitekim Turan Güneş 2. Cenevre Konferansından önce verdiği bir demeçte 9 Ağustos günü «Konuyu fazla uzatmayacağım» diyordu. Uzatmadı da... 2. Cenevre konferansı başladığında, Türkiye «coğrafi temele dayanan federasyon tezi» dışında bir tezi tartışmaya yanaşmadı. Konferans boyunca ancak bu tezin çeşitli biçimleri üzerinde tartışma kabul edildi ve bilindiği gibi konferans dağıldı.

● İkinci askeri harekât başlıyor

14 Ağustos günü ikinci Kıbrıs harekâtı başladı. Daha konferans devam ederken görüşünü kitlelere açıklayan TSİP olmuştu. 4 Ağustos günü İstanbul'da düzenlenen «Bağımsız Kıbrıs Toplantısı»nda 3 bin 500'ü aşkın bir kitle önünde ve çeşitli baskılara rağmen TSİP'li ve diğer konuşmacılar işçi sınıfı sosyalizminin bilimsel görüşleri doğrultusunda oluşturulmuş Kıbrıs Tezini olanca netliğiyle ortaya koydular.

«Lefkoşe alındı, Magosa sarıldı» gibi manşetlerle süslü büyük sermaye basını hareketi gerçek bir istila harekâtı niteliğine büründürmek için özel bir çaba harcıyordu.

Üstelik 1. Harekat'ın «Kıbrıs'a ve Yunanistan'a demokrasi görüren» Başbakanı, 15 Ağustos günü ABD Büyükelçisi ile görüşürken Hürriyet gazetesinin bir haberine göre elçiye «Tavsiye ederim tatilinizi Magosa'da geçirin» diyordu. Nitekim fiili durumu Günaydın Gazetesi manşetiyle kestirmeden ifade etti:

«Adayı ikiye böldük!..»

Aynı anda gene Ecevit, ABD'nin Türk tezini olumlu karşıladığını bir «müjde» havasında duyururken KİTLE Gazetesi başyazısında «Biraz serinkanlılık» diyordu ve ekliyordu:

«Bu gün artık Kıbrıs devletinin bağımsızlığından bahsetmeye imkan yoktur. Kıbrıs devletinin toprak bütünlüğünün sağlanması ihtimalleri büsbütün ortadan kalkmış, fiili bir durum yaratılmıştır... Yaratılan fiili durumla gerçekte fiili taksim meydana gelmiştir. Bu da emperyalizmin uşağı faşist Sampson darbesiyle başlatılan olaylar zincirinin bu gün vardığı aşamada genel olarak emperyalizmin emellerinin adada kademe kademe gerçekleşmesi demektir».

● İkinci ateşkes ve sonrası

16 Ağustos günü İkinci Kıbrıs Askerî harekâtı da sona erdi ve ateşkes ilân edildi. Adanın yüzde 40'ı Türk Silâhlı Kuvvetlerinin kontrolü altına geçmişti.

Hemen ardından ülkemizin en büyük demokratik örgütlerinden biri olan TÖB-DER Genel Başkanı bir gazeteye verdiği demeçte «Ordunun Kıbrıs harekâtına devam etmesini» öneriyordu. Bozkurt «Yunanistan galiba Doğu Bloku ülkelerini yanına çekme çabası içinde onlara göz mü kırpıyor nedir?» diyerek Kıbrıs olayını yorumluyor ve şunu öneriyordu: «Benim kişisel kanım ne pahasına olursa olsun hükümetin bu kangren olmuş yaraya kökünden çözüm getirmesidir. Harekâta devam edilmelidir».

Basın'da, genel olarak ilerici ve demokrat bilinen yazarların bir kısmı da şovenizme kapılmaktan kendilerini alakoyamadılar.

KİTLE bir kere daha vurguladı: «Şovenizm emekçi halkımızın düşmanıdır.»

27 Ağustos tarihli KİTLE'de kalıcı çözümün adı bir daha kondu: «Kalıcı çözüm Kıbrıs'ın kaderini Kıbrıs halkının tayin etmesidir». Başyazıda ise Kıbrıs'ın bağımsızlığının artık olmadığı belirtiliyor ve şoven propogandaların kimin çıkarına olduğu tek tek belirleniyordu. Aynı yazıda Ecevit'in iç ve dış basında göklere çıkarılan «prestij patlamasının» temelleri de irdeleniyor ve şöyle deniyordu:

«CHP emekçi kitlelerin ekonomik ve demokratik özlemlerine vaadlerde bulunarak oy almış ve iktidara gelmiş bir partidir. Ama bu defa sağladığı destek emekçi halkın şoven duyguları kışkırtılarak elde edilmiştir. Bu ise geri tepecek bir silâhtır. Ne hazindir ki tekelciliğe karşı çıkan Ecevit... tekelciliğin, ve demokrasi ve özgürlük düşmanlığının şampiyonu olan ABD emperyalizmine yaslanmaktan başka çare bulamamıştır».

● Ve bugüne kadarki gelişmeler

İkinci Askerî harekâttan sonraki günlerde Kıbrıs ile ilgili şoven dalga gerek sermaye basınının, gerek TSİP dışında kalan siyasi partilerin tek ve başlıca malzemesi, dayanağı oldu. Kimi zaman gerçek olaylar çarpıtıldı, kimi zaman olay icat edildi.

Aynı günlerde Ecevit ise Yunanistan'nın NATO'dan çekilmesiyle ilgili bir soruyu cevaplarken «NATO'nun Güneydoğu kanadında Yunanistan çekilmesi ile ortaya çıkan boşluğu Türkiye'nin dolduracağını» söyledi. TSİP Genel Başkanı cevapladı bunu ve şöyle dedi:

«TSİP olarak emperyalizme bu kadar çabuk teslim olan CHP'li derinin bu sözlerini büyük bir sorumsuzluk örneği olarak değerlendirdiğimizi bildirir, kendisini başta işçi sınıfımız olmak üzere tüm emekçi halkımız, bütün yurtseverler ve ilericiler adına şiddetle kınarız».

Ne var ki şovenizm durmak dinlenmek bilmiyordu. Kıbrıs olayı bütünüyle bir Yunan düşmanlığına dönüşmüş, halklar halklara düşman edilmeye çalışılıyordu Faşist EOKA-B örgütünün silâhlarıyla «katledilen Kıbrıslı emekçi Türk köylüleri olayı» alabildiğine istismar edildi. Gazeteci Adem Yavuz'un ölümü aynı emellerle kullanıldı.

Ağustos ayının olaylarını ele alan İLKE Dergisinin 9. sayısında Bektaş Akçadağ konunun üstüne gitti ve şöyle dedi:

«... Hakları halklara düşman eden, Kıbrıs'lı Rum'a, Kıbrıslı Türk'ü boğazlatan, hatta EOKA'cı Rumu öldürten hep aynı güç, aynı el, aynı çirkin çıkar bütünüdür: Emperyalizm ve onun maşası faşizm...»

● Kıbrıs Türk Devleti

Artık egemen sömürücü güçler pek çok yönüyle ehlileştirdiklerine inandıkları Ecevit CHP'si hakkında sütun sütun övgüler düzdürüyor ve topyekun bir porpaganda ile Kıbrıs Türk Devleti tezgahlanmak istiyordu. Devletin resmi ajansı olan Anadolu Ajansı 30 Ağustos dolayısıyla yayınladığı bültende Kıbrıs'ı 75. Türk devleti olarak gösteriyordu. Denktaş aynı anlama gelen demeçleri pervasızca veriyor, koalisyonun MSP kanadı adına konuşan Müftüoğlu «Kıbrıs'ta artık fiilen bir Türk devleti kurulmuştur» diyebiliyordu.

● «Yurtsever» finans kapitalistlerimiz

Eylül ayı içinde şoven dalga hızını kısmen kaybetmeye başladı. Özellikle dışbaskılar yoğunlaşmış «ister Yunanistanın propoganda borusunu iyi kullanmasından», ister bir başka nedenden özellikle Avrupa'da ve Sosyalist Blokta, Türkiye aleyhine belirgin bir tepki başlamıştı. Finans kapitalin Kamuran İnan, Haluk Ülman gibi siyasi temsilcilerinden, Rahmi Koç, Eczacıbaşı, Feyyaz Berker, Halit Narin, Selahattin Beyazıt gizi bizzat kendilerine kadar ekipler kolları sıvadılar ve «Türkiyenin, Kıbrıs konusundaki görüşlerini, batılı ülkere anlatmak amacıyla yurtdışına dağıldılar. Kanada'da, ABD'de, Londra'da, Paris'te kısacası bütün emperyalist merkezlerde Türkiye'nin Kıbrıs tezi, Türkiye Finans Kapitalistleri tarafından Dünya'nın diğer finans kapitalistlerine bir bir anlatıldı.

Aynı sırada CHP - MSP koalisyonu yıkılıyor ve seçimlerde, solcuyuz sloganıyla çıkan CHP, seçimlerde «sağcıyız» sloganını işleyen DP'nin desteğini alıp yeni bir koalisyonun yada azınlık hükümetinin pazarlığına başlıyordu. Üstelik Devir, Meydan, Milliyet gibi sermaye organlarının bir hafta kadar önce önerdikleri bir yoldu bu. Kıbrıs sorunu Ecevit'i bu noktaya getirmişti. Adanın statüsünün ne olacağı tam bir bulanıklık içindeydi. Ülkemizdeki gerici egemen güçler, 14 Ekim sonrasında bir ara ellerinden kaçırır gibi oldukları siyasi iktidar dizginlerini yeniden elde etmenin sevincini yaşıyorlardı. KİTLE 10 Eylül günü çıkan 26. sayısında önce teşhisini koydu:

«... Ekonomik açmazdan, halk sektörü donkişotluğu ile değil, finans kapital girişimciliği ile kurtulabileceğini anlamış, yani ehlileşmiş bir CHP'nin tekelci sermayeye dayanarak atılacak adımların eninde sonunda halk kitlelerinin zararına olacağının bilincinde olan ve bu adımların AP gibi halk düşmanı olduğu kesinleşmiş bir parti ile atılmasına yanaşmayacak kesimlerini ikna etmek zor olacaktır. Ama bu pürüzlerin bazı operasyonlarla giderilmesi pekalâ mümkündür. Ve işte tekelci sermayenin bu gün özlediği, devamlı olmasını arzuladığı, kendisi için en iyi çözüm yolu budur...»

Ardından da somut önerisini getirdi: *CHP finans kapitalin güdümüne bırakılmamalıdır.*

15 Temmuz 1974 günü Sampson'un faşist darbesiyle başlayan Kıbrıs olaylarının bugüne kadar olan bölümünün belli başlı düğüm noktaları ve bu noktalarda ülkenin çeşitli kesimlerinin görüşlerini kuşbakışı bir tablo halinde verme çalıştık. Türkiyenin demokratik - ilerici güçlerinin tümünün de bu sınavdan başarı ile çıktığı şovenizme paçasını kaptırmaktan kurtulduğu söylenemez. Küçük burjuva unsurlar, sınıfsal kaypaklıklarının onları mahkum ettiği zigzaglar içinde emperyalist propogandalara esir olur, şoven dalgalar içinde bocalarlarken, işçi sınıfı sosyalistleri başından sonuna kadar açık ve sağlam bir çizgiyi tesbit etmişler ve bunu cesaretle savunmuşlardır. Üstelik Türkiye işçi sınıfı hareketi bu sıcak olaylar içinde son derece yararlı siyasi deneylerle donanmıştır. Mücadelemizin önümüzdeki aşamalarında bu durum yansıyacaktır.

BİR DAHA VURGULAYALIM: Kinimiz bir başka emekçi halka değil faşizme yöneliktir.